

S. Sayısı : 195

1936

**DEVLET DEMİRYOLLARI VE
LİMANLARI U. M. BÜTÇESİ**

**Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü
1936 yılı bütçe kanunu lâiyhası ve Bütçe encümeni
mazbatası (1/438)**

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı: 6/693

29 - II - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğünün 1936 malî yılı bütçesi hakkında Nafia vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 26 - II - 1936 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
I. İnönü

Umumî mütalea

1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1936 malî yılı bütçesinin masraf kısmı 25 777 500 ve varidatı 23 000 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

1935 malî yılı bütçesi 20 200 000 lirası ana şebekeye 2 500 000 lirası Aydın hattına aid olmak üzere ceman 22 700 000 lira idi.

Buna göre 1936 bütçesi 1935 inkine nisbetle 3 077 500 lira yani % 13.56 fazla olduğu görülmekte ise de bunun 300 000 lirası yani %12.23 çü de kanun projesinin beşinci maddesi esbabı mucibesinde müfredatı gösterildiği üzere yeni inşaattan doğmakta ve sırf bu sebepten bütçede açık görünmektedir

Halbuki bu işlerin mühim bir kısmının yapılmasına 1935 bütçe kanununun beşinci maddesile mezuniyet verilmiş olduğu halde tahsisatı bütçenin (A) cetveline ilâve edilmeyerek mezkûr madde kanunîyede zikir ve tasrihile iktifa edilmesinden dolayı mezkûr sene bütçesindeki açık miktarı sarahaten görünmemekte idi

Hatlarımızın uzunlu 1935 malî yılının bidayetinde hatlarımıza katılan Aydın hattı hariç olduğu halde 482 Km yani % 10,1 artmış bulunmaktadır. Önümüzdeki

malî yıl içinde de:

Tecer - Karagöl	33	Km.
Karagöl - Çetinkaya	36	»
Dilek - Kesikköprü	56	»
Kesikköprü - Hâkimhan	15	»
Burdur şube hattı	25	»
Filyos - Zonguldak	25	»

190

ki ceman Km. lik bir kısım daha işletmeye açılacak ve hattı tülü % 13,3 daha artmış bulunacaktır.

Bütçenin işletme masrafının hatlarımızın bu uzayışı nisbetinde normal olarak arttırılmayışının sebebi gelirin daha fazla tahmin edilmeyişinden bir karşılığı bulunmayan bir çok mübrem ihtiyaçların gelecek seneye bırakılmak zaruretinin hâsıl olmasından ileri gelmiştir.

2 — 25 777 500 liralık masraf bütçesinden:

Mubayaa olunan hatların senelik faizile itfa karşılıkları	5 855 755
1715 numaralı kanun mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına % 1 hissesi	255 222
12 nci fasılda yazılı yeni inşaat masrafları	2 750 000
İşletme ile alâkadar olmayan mütenevvi masraflar (Beynelmilel şimendiferler kongresine iştirak ve Semplon ekspresi açığından Türkiye hissesine isabet eden miktar gibi masraflar)	129 500
	<hr/>
	8 992 337

Ceman 8 992 337 lirası çıktıktan sonra işletme masrafı olarak 16 785 163 lira kalmaktadır.

Bu da hatlarımızın uzunluğuna nazaran Km. başına 2 907 lira düşmektedir.

Masraf kısmı esbabı mucibe lâyihası

Madde 1 : Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğünün 1936 malî yılı içinde yapacağı işler için istediği tahsisat ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (23 000 000) liradır.

Bu tahsisat 1935 bütçe kanunu ile verilmiş olan (20 200 000) liradan (2 800 000) lira fazla olup bu fazlalık 1935 senesinde şebekeye iltihak eden Aydın hattı ile 1936 da işlemeye açılacak olan ve yukarıda «Umumî mütalea» meyanında

tadad olunan muhtelif mahallerdeki 190 kilometrelik kısım ile 1935 malî yılında işletmeye açılan:

	Km.
Afyon - Karakuyu	114
Isparta şube hattı	14
Yolçatı - Diyarbakir	163
Çankırı - Eskipazar	153
Sivas - Tecer	43
	487

ki ceman 487 kilometrelik hatların, normalin fevkindeki tamiratından mütevellid artan işletme masraflarının neticesidir.

Fasıl : 1 - Madde : 1

Daimî memur ve müstahdemler

Daimî memur ve müstahdemlerine, ücretlerine mahsus olan bu madde tahsisatında, geçen seneye nazaran görülen (1 233 252) lira fazlalık esas itibarile beş sebepten ileri gelmektedir:

1 - Aydın hattı ücret ve yevmiyelerinden	579 220
2 - Tahsisatları 1935 bütçesine altı aylık olarak konan bir kısım memur ve müstahdem ücretlerinin bu sene bir senelik olarak konmasından mütevellid altı aylık fark	25 656
3 - 1936 senesinde işletmeye açılacak 165 kilometrelik hat ve istasyonlarına lâzım olan memur ve müstahdemlerle servislerde işletme umurunun mahsus bir derecede artmasından dolayı yapılan kadro ilâvesinden	71 587
4 - Masraf tertibinden ücret alıpta bu defa 2847 numaralı barem kanunu mucibince vazifeleri daimî memur ve müstahdemler meyanına girenler	131 538
5 - 2847 numaralı barem kanununun tatbikından	425 251

Hepsi 1 233 252

Müfredatı yukarıda gösterilen tahsisat farklarından Aydın hattı ücret ve yevmiyelerinin bu sene bütçe muhassasatına ithali (2748) numaralı kanun icabatındandır.

2 nci kalemde bulunan altı aylık tahsisat 1935 malî senesi zarfında işletmesi idaremize devredilmiş bulunan 487 kilometrelik hatta istihdam edilen personel ücretlerinin, hatların idaremize devredildiği tarihlere göre hesap edilmesinden ve bu sene bu tahsisatın tabiatile bir senelik olarak konmasından ileri gelmektedir.

3 ncü numarada gösterilen 71 587 lira da 1936 malî senesi zarfında inşaatın işletmeye devredilecek 165 kilometrelik yeni kısımlara lâzım olan memur ve müstahdem ücretlerinin, hatların işletmeye devri tarihlerine göre 7 ve 9 aylık olarak hesap edilerek konmasından ve ayrıca gerek merkezi devairde ve gerekse aktif servislerde her sene ana şebekeye yapılan bu gibi ilâvelerle işlerin

ve vazâifin mahsus derecede artması sebebiyle pek dar bir şekilde kadro tezyidi ihtiyacından tevelliüd etmektedir.

4 ncü kalem olan 131 538 lira 2847 numaralı barem kanununa merbut (1) numaralı cetvelde sayılan vazifeler arasında 1935 senesi zarfında ücretleri masraf tertiplerine dahil bulunan bir kısım memur ve müstahdemlerin dahil bulunmasından ve yine aynı şekilde bunun aksine olarak evvelce ücretleri daimî memur ve müstahdem ücretlerine dahil bulunup ta yine aynı kanun mucibince bu defa ücretleri masraf tertiplerine nakledilmiş olan memur ve müstahdemlerin bu madde tahsisatını bir taraftan tenkis ve bir taraftan tezyid etmesi cihetinden hâsıl olan farktır.

5 nci kalemde görülen farka gelince: Bu da; Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 numaralı kanunun 17 nci maddesine müsteniden Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerinin ücretlerine dair kabul ve neşredilmiş olan 2847 numaralı kanuna tevfikân memur ve müstahdemlerin tesbit edilen seri derecelerine ve kanun hükümlerine göre ücretlerinin tayin edilmesinden mütevellittir.

Madde : 2

Muvakkat memur ve müstahdemler

Fevkalâde nakliyat aylarında cer ve hareket servislerince mevcut personele ilâveten istihdamına lüzum görülen müstahdemine verilecek ücretlerle zarurî ahvalde Umum müdürlükçe muvakkat mahiyetteki işlerde hariçten ücret mukabilinde çalıştırılacak memurlar ücretlerine tahsis edilen bu madde tahsisatı geçen senekinden (4 000) lira noksan teklif edilmiştir.

Madde : 3

Ankara mesken tazminatı

1 nci maddenin (5) nci kalemde arzedilen esbabı mucibeye binaen 2847 numaralı kanun; 1452 numaralı kanun hüküm ve şartlarına tevfikân Devlet demiryolları ve limanları memur ve müstahdemleri için de Ankara mesken tazminatı verilmesini âmir bulunduğundan kanun hükmünü infazen bundan evvelki bütçelerimizde bulunmayan 3 ncü madde ilâve edilmiş ve buraya (150 000) lira tahsisat konmuştur.

Fasıl : 2

Harcırah

Mevcut ve meri talimatlara nazaran bir taraftan hatların ve münakalâtın daimî bir emniyette bulundurulmasını ve diğer taraftan umumî muamelâtın düzgün ve pürüzsüz tedvirini temin için büyük, küçük âmirlerin ve müfettiş ve murakıplerin kısmen muayyen zamanlarda ve kısmen daimî surette seneden seneye uzayan ve büyüyen şebeke üzerinde devrü teftiş yapmaları zarureti vardır.

Geçen sene teklif edilen tahsisat, azamî bir tasarrufla Aydın hattı hariç (100 000) liraya indirilmişti. Şimdiye kadar vukubulan sarfiyata nazaran bu tahsisatın sene sonuna kadar müşkülâtla idare edilebilemeyeceği anlaşılmaktadır. Gerek bu filî vaziyet ve gerek şebekenin 1936 senesindeki uzayış derecesi göz

önüne alınarak Aydın hattı da dahil olduğu halde bu faslın (21 701) lira artırılması icab etmiştir.

Fasıl : 3 - Madde : -1

Memur ve müstahdemler elbise bedeline % 50 yardım

1935 malî senesi bütçesinin bu maddesine mevzu tahsisatın sene nihayetine kadar olan ihtiyaçtan fazla olduğu anlaşıldığından, tasarruf edilen miktar bu kere satın alınan Aydın hattının elbise giymek mecburiyetinde bulunan memur ve müstahdemler ihtiyacına karşılık tutulmak üzere geçen seneki tahsisat aynen teklif edilmiştir.

Madde : 2

Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye

Bu madde için yapılan teklif Aydın hattı da dahil olduğu halde geçen seneki tahsisata nazaran (20 000) lira eksiktir.

Bu eksiklik Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerine tekaüd maaşı tahsisine dair 2904 numaralı kanunun 9 neu maddesi mucibince tekaüd sandığından tazminat ve maaş alanlara hiç bir nam ile idarece başkaca para verilemeyeceğine göre şimdiye kadar sıhî sebepler dolayısıyla vazifeden çekileceklere bu maddeden verilmekte olan tazminatın çıkarılmasından ileri gelmiş ve madde unvanı da bu esasa göre yazılmıştır.

Madde : 3

Mekteb bulunmayan yerlerdeki memur ve müstahdem çocuklarının tahsil masraflarına yardım

Memur ve müstahdem çocuklarının babalarının vazifeten müstahdem buldukları yerlerde mekteb bulunmaması dolayısıyla tahsilsiz kalmamalarını teminen tedarik hususatı Eskişehirdeki resmî mekteplerden temin edilmek şartile mektebin bu sene pansiyon haline kalbedilmesi ve bu şerait dahilinde geçen seneye nazaran bir misli fazla talebenin okutulabileceği düşünülerek mevcut talimatnamesine tevfiқан iâşe, ibate, ilbas masraflarına yardım olmak üzere madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Madde : 4

Mualecat ve sıhî imdad kutuları masrafı, memurlara ve ailelerine sıhî muavenet, cenaze ve sıhî nakliye masrafları

Bu maddeye geçen sene verilen tahsisata nazaran sarfiyatın mukayesesinde bir miktar tasarruf yapılabileceği anlaşılmış olmakla Aydın hattı ile işletmeye açılacak diğer hatlardaki memur ve müstahdemlerin ihtiyacı da dahil olmak üzere tahsisat geçen senekinin avni olarak teklif edilmistir.

Madde : 5

2454 numaralı kanun mucibince verilecek tekaüd aidatı ile malûliyet karşılığı

Bu maddede geçen seneki tahsisata nazaran (34 000) lira fazlalık görülmekte-

dir. Bu fazlalık bir taraftan 1935 senesinde ayrı bir bütçe ile idare edilen Aydın hattı memur ve müstahdemlerinin aylık ve yevmiyelerinden kesilen % 5 aidata mukabil idare bütçesinden verilecek % 5 karşılık ve % 1/2 malûliyet farkının da bu maddeye konmasından ve diğer taraftan şimdiye kadar aylık, gün veya saat he sabile ücret alanların bir ayda çalıştıkları güne ve binnetice ellerine geçen paraya göre yapılan tevkifata mukabil 2904 numaralı kanunun 9 neu maddesi mucibince her hangi bir sebeple çalışılmı çalışılmımsın tekaüd aidatının aylıkların tamamı üzerinden kesilmesi icab etmesinden ileri gelmektedir. Bu itibarla bu madde tahsisatı (34 000) lira fazlasile istenmiştir.

Fasıl : 4 - Madde : 1

Kırtasiye, matbu evrak ve mecmua bedeli

Bu madde tahsisatının geçen seneki tahsisata nazaran gösterdiği (9 000) lira fazlalık Aydın hattı masarifinin bu maddeye ilâvesinden ve inşaatı biterek yeniden işletmeye açılacak kısımlar ihtiyacının nazarı dikkate alınmasından ileri gelmiştir.

Aydın hattı mubayaa mukavelesine nazaran 1935 senesinde kısmen şirket usul ve tarifeleri tatbik edilmiş ve şirket matbuaları kullanılmış ise de 1 haziran 1936 senesinden itibaren bu hattın tarife ve usullerinin ve matbualarının ana hat tarifesi ve matbualarına uyması gerekli olduğundan yapılacak bu değişiklikler de nazarı dikkate alınarak tahsisatın (125 000) lira olarak istenmesinde zaruret görülmüştür.

Madde : 2

Mefruşat ve demirbaş tamir, teccid ve tezyidi masrafları

Aydın hattı ile işletmesi bu sene idaremize devredilen 487 kilometrelik yeni hatlara iktiza eden levazım ile geçen sene tertib edilen Atatürk kompozisyonu demirbaşları da nazarı dikkate alınarak madde tahsisatı geçen seneye nazaran (10 550) lira kadar bir fazlalıkla teklif edilmiştir. İstenen tahsisat içinde Diyarbakir ve Filyos depoları için ayrılan imdad vagonları demirbaşlarının hazırlanması ve Posta, telgraf idaresile idaremizin müştereken matbuat ihtiyacını temin eden matbaamızın tabı işlerinin geçen ve eski senelere nazaran çok farklı bir surette çoğalması yüzünden geçen sene satın alınması icab eden fakat teminine imkân bulunmayan bir tabı ve hurufat dökme ve cild makinelerile son fırtınalarda tahmil ve tahliye işlerinin kolaylıkla yapılmaması eksikliğini hissettiren liman ihtiyaçlarından köprü ve ray üzerinde döner 15 tonluk bir vinç ve silolara ilâve edilecek ufak bir atelye levazımını çok ehemmiyetli görülmektedir. Bağaj yüklenmesinde sürat noktai nazarından tedarikine zaruret görülen bağaj arabalarile hareket mektebinde noksan bulunan ve ayrıca tesis edilecek yatakhane demirbaşlarıle yeni istasyon sobaları da bu zümreye dahildir.

Depolarla atelyelerde mütamadî bir faaliyetin tesirleri altında yıpranan ve da-ima hurdalaşmağa müsaid olan alât ve edevatın hüsnü muhafazası için yapılacak tamirat ile merkez daireleri ihtiyaçları da bu yekûna dahildir.

Madde : 3

Posta, telgraf ve telefon ücretleri

İdarenin hariçle olan münasebatının günden güne artması, yapılan tesis

ve tevsi işlerinin ecnebi memleketlerle olan muhabere ve iş icabı gerek şehir dahili ve gerekse şehir harici memleketlerle müstacel hususatta Erzurum - Sarıkamış - Kars ve Mudanya - Bursa işletmelerile yapılan telgraf muhaberatını esasen bu maddeye konan tahsisat güçlüğüle karşılama ve bir taraftan hattın uzaması ve diğer taraftan Aydın hattı masrafının bu maddeye ilâvesi sebepleriyle bu madde tahsisatı geçen seneden (2 000) lira fazlasile teklif edilmiştir.

Vakıa 1936 senesi iptidasından itibaren mevkiî meriyete geçecek olan 2721 ve 2722 numaralı kanunlar mucibince posta ve telgraf ücretlerinden üçte bir nisbetinde tenzilât yapılmakta ise de şimdiye kadar ücrete tâbi olmayan muhaberatımız da aynı kanuna binaen üçte bir resme tâbi tutulmuş ve bunun Posta ve telgraf müdüriyeti umumiyesinden bildirilen istatistik cetvellerine nazaran bir senelik miktarı (2 500) lira tahmin edilmiş olduğundan ona göre hesap yapılmıştır.

Madde : 4

İlân ücretleri

Geçen sene İzmir - Kasaba ve temdidi hattının değişen tarifelerinin halka ve alâkadarlara bildirilmesi için arttırılan bu madde tahsisatı yapılan filî tecrübelere nazaran kâfi gelmemiş ve hatta senenin bitmesine üç ay varken bu maddedeki tahsisat tamamen bitmiş ve çok darlık içinde kalmıştır. Bu sene Aydın hattının aynı mahiyette işlerini göz önünde bulundurarak bu madde tahsisatı geçen seneden (1 000) lira fazlasile (8 000) lira olarak teklif edilmiştir.

Madde : 5

Mahkeme masrafları, serbest avukat ücretleri ve aidat

Bu maddede bulunan (17 016) lira fazlalık şimdiye kadar daimî memurun ve müstahdemnin tertibinden ücret alan ve barem kanunu ahkâmından istifade etmemesi lâzımgelen serbest avukatlar ücretlerinin 1/1 den çıkarılarak bu maddeye ilâvesinden ileri gelmiştir.

Madde : 6

Kilometre tazminatı

Bu madde tahsisatı tesbit edilirken 1936 malî senesinde Aydın hattı da dahil olduğu halde yapılacağı tahmin edilen 9 000 000 tren kilometresi esas tutulmuş ve mecmuu bu kilometre yekûnunu tutacak olan trenlerde vasatî bir hesapla bulunması lâzımgelen 1 makinist, 1 ateşçi, 1 gardivagon, 1 katar başmuru, 2 kondöktör, 2 gardfren ile bazı ahvalde kilometre yapmasına lüzum görülenler de dahil olduğu halde katedilecek beher kilometre için nizamnamesine tevfikân 4,20 hesabile ceman (378 000) liraya ihtiyaç görülmüş ise de tahsisat, bir tasarruf temini gayesile (13 000) lira daha indirilerek (365 000) lira üzerinden teklif edilmiştir.

Görülen fazlalık Aydın hattının ve yeniden işletmeye açılan kısımlar dolayısıyla artan tren kilometresinden mütevellittir.

Madde : 7

Mebani icarı, memur ve müstahdemlere verilecek ev kirası

Bu madde tahsisatı geçen seneki tahsisata nazaran (7 520) lira fazlalık göstermektedir ki bu fazlalık bir taraftan Aydın hattı personeline aid olan ev kiralarnın ilâvesinden, diğcr taraftan yeniden kadroya ilâve edilmiş olan cer ve hareket servislerine mensub ev kirası almağa müstahak memur ve müstahdemlerin tezayüdünden ileri gelmektedir.

2847 numaralı kanunun 9 ncu maddesi, aylıklardan gayri verilen kilometre tazminatı, hizmet evi gibi munzam tahsisatların bir nizamname ile tayin edilecek esaslar dairesinde verilmesini âmir bulunmasına nazaran hususu mezkûr maruz nizamnameye konmakla şimdiye kadar bütçe kanunlarımıza raptedilen (E) cetveline lüzum kalmamıştır.

Madde : 8

İrad getiren emlak vergileri

Esas itibarile mütehavvil olan ve idarenin tahtı tasarrufunda bulunan mebaninin Hükûmete verilecek vergilerinin tediyesine mahsus olan bu madde tahsisatında hiç bir değışiklik yapılmasına lüzum görülmemiş ve madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Madde : 9

Müteferrik masraflar (Misafir kabul masrafı dahildir)

Bu maddeye Aydın hattı masarifi de nazarı dikkate alınarak tahsisat konduğu halde geçen seneki tahsisata nazaran (6 690) lira noksanile (38 310) lira teklif edilmiştir.

Madde : 10

Temsil masrafları

Umumî idarenin haricî müessese ve eşhasla münasebatında şahsiyeti maneviyesini temsil hususunda sarfedilecek mebalîğc mahsus olan bu madde yine aynı miktar üzerinden teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 - Madde : 1

Mebani muharrık ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ ve sair müstehlek mevad masrafları

Bu madde tahsisatının en başında kömür masrafları gelir. 1935 bütçesinde 8 000 000 tren kilometre esası üzerinden yapılan hesaplarda kömürün tonu 11 liraya mal edileceğı kabul edilerek mühim bir yekûna balığ olan karşılığı ona göre hesap edilmişti. Sene içinde yapılan mukavelenamelerde kömür idareye 1935 sene malî haziranından 15 son teşrinine kadar ancak vasatî 12,5 lira üzerinden mal edilebilmiştir.

Hükûmetin tesbit ettiği son kömür fiatı üzerine muhtelif limanlarımıza maliyeti yeni yapılacak mukaveleler için 10.50 lira olarak kabul edilmiş ve yeni sene bütçesindeki kömür tahsisatı bu esasa göre hesap edilmiştir.

Aydın hattı da dahil olmak üzere buharlı işletme için tahmin edilen tren kilometre 9 000 000 olup beher tren kilometrede 20 kilo kömür sarfedileceğinden 180 000 ton kömüre ihtiyaç var demektir.

Kömür tahsisatında Ereğli kömür sarfiyatı esas tutulmuş olup aynı tahsistattan çeltik ve diğer linyit kömürleri de satın alınacaktır.

Şebekenin tulü geçen seneye nazaran Aydın hattının iltihakı ve işletmeye yeniden açılan hatlar dolayısıyla % 23,46 nisbetinde uzayarak mecmu kilometrenin 5775 e çıkması ve bu münasebetle tahmin edilen tren kilometresinin 1 000 000 fazlasıyla 9 000 000 kilometre olarak tahmini ve buharlı ve motörlü işletmelerin su, yağ, benzin, üstübü ve saire alelûmum işletme müstehlek mevad ve trenlerin tenvir ve teshini masarifinin de o nisbette arttırılmasını zarurî kılmıştır.

Bundan başka Erzurum - Sarıkamış - Kars hattında işleyen makinaların mühim bir kısmının mazotla işletilmekte olduğu malûmdur. Geçen sene tonu 35 liraya malolan mazotun bu sene 16 lira fazlasıyla (51) liraya tedarik edilmesi fazlalıkta kısmen âmîl olmaktadır.

Binaenaleyh madde tahsisatında görülen (155 683) lira fazlalık geçen seneki tahsisatın % 8,80 ni bulduğu halde 1936 malî yılı içinde yapılacak olan 1 milyon tren kilometre fazlalığı geçen seneki tren kilometrenin 18,75 ni bulmaktadır.

Su hesab ve nisbetten de anlaşılacağı üzere tahsisat tren kilometrenin artmasi mütenasiben arttırılmış, ve fevkalâde tasarruf gözetilmek suretile teklif edilmiştir.

Madde : 2

Muharrrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları

Hali faaliyette bulunan ve muhtelif atelyelerimiz vasıtasile tamirleri yapılan bilûmum muharrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masraflarına aid bulunan bu maddenin 1935 malî yılı tahsisatının darlığı yüzünden Eskişehir atelyesinde biriken bir hayli lokomotiflerin esaslı ve büyük tamirlerinin icrası kabil olmamış ve bunun tevliid ettiği sıkışık vaziyet üzerine bu maddeye senesi içinde (210 000) liralık bir münakale yılmak zarureti hâsıl olmuş ve böylece maruz sıkışık vaziyet mehmaemkân izale edilebilmiştir.

Şebekenin gündün güne büyümesi ve binnetice tren kilometre miktarının artması; bütün ihtiyaçları karşılayabilmek için makinalarımızın durup dinnenmeden çalışmasını icab ettirmiş ve bu hal edevatı muharrike ve müteharrikenin bakım ve esaslı tamirleri üzerinde mühim tesirler yapmıştır. Bu cümleden olmak üzere 1936 malî yılı içinde muayyen olan kilometreleri ikmal edecek 115 lokomotifin büyük ve yine 115 lokomotifin orta tamirine zaruret hâsıl olduğu gibi 3,5 senede bir kere tamir görmesi icab eden yük vagonlarından 2450 ve 2,5 senede büyük tamire ihtiyacı olan yolcu vagonlarından da 270 ki ceman (2720) aded yük ve yolcu vagonu mevcuttur ki vagon kadromuz dolayısıyla bunların da esas ve büyük tamirlerine olan ihtiyacı arzdan müstağnidir.

Bundan başka Erzurum - Sarıkamış - Kars hattı üzerinde işlemekte bulunan bir kısım makinalarımızın bizzarur Rusyada tamir ettirilmeleri ve Mudanya - Bur-

sa hattı üzerinde işleyen makina ve vagonların da esashı tamire ihtiyaç gösterecek vaziyette bulunmaları ve geçen sene ana hatta iltihak eden ve ayrı bir bütçe ile idare edilen ve bu sene bütçeye giren Aydın hattının Alsancak atelyesi masarifi umumiyesi tahsisatın artmasına ayrıca müessir olmaktadır.

Binaenaleyh bir taraftan atelye ve depolara yapılacak bu tamirlerin yukarıda keyfiyet ve kemmiyeti arzedilen ve diğer taraftan memleket dahilinde şimendifer işçisi yetiştirmek hususundaki güçlükler göz önüne alınarak Sivas atelyesinin faaliyetinden evvel bu atelye için şimdiden bir işçi partisinin ihzar ve teminine olan lüzum ve zaruret tabiatile fabrikalar masarifi umumiyesinin de artmasını icab ettirmektedir.

İşte yukarıda arzedilen esbab ve avamile binaen bu madde tahsisatının geçen seneye nazaran (528 519) lira fazlasile teklifinde zaruret görülmüştür.

Madde : 3

Hat, köprüler, telgraf hatları, liman, rıhtım, iskele ve dubalar tamir masrafları, fidanlıklar ücret ve umumî masarifi ve yol alât ve levazımının tamir, teedid ve tezyidi masrafları

Bu madde tahsisatı teklif edilirken malî sene içinde ancak yapılması katî ve zarurî olup seyrüseferin emniyetle çok alâkası bulunması hasebile geride bırakılması ilerde idarenin zararını mucib olacak işlerin yapılabilmesi cihetine gidilmiştir.

Geçen sene Aydın hattı hariç olmak üzere tamirâtı idareye aid olan 4676 kilometrelik hat vardı. Buna 610 kilometrelik Aydın hattı ile tamirâtı 1936 malî senesinden itibaren idareye aid olan işletmeye açılmış:

	Km.
Afyon - Karakuyu	114
Isparta şube hattı	14
Yolçatı - Diyarbakir	163
Çankırı - Eskipazar	153
Sivas - Tecer	43
	487

487 kilometrelik hatlar ilâve edilince 1936 malî senesi zarfında şebeke heyeti umumiyesinin tulü 5773 kilometreye çıkar. Şu vaziyete göre 1936 malî senesindeki şebeke 1935 malî senesindeki şebekeye nazaran % 23,46 nisbetinde uzanmış demektir. Bu itibarla tamirât masrafının da bu nisbette artacağı pek tabîî bulunmaktadır. Bunlara ilâveten bu sene içinde inşaatı biterek işletmesi idaremize devredilecek olan:

	Km.
Tecer - Karagöl	33
Karagöl - Çetinkaya	36
Dilek - Kesikköprü	56
Kesikköprü - Hekimhan	15
Burdur şube hattı	25
	165

165 kilometrelik hattın da aradaki itilâfname mucibince inşaat tarafından yapı-

lacak bakım ve tamir masraflarına karşılık olmak üzere ayda beher kilometreye 40 lira üzerinden ilişik birinci cetvelde müddetleri ve miktarları gösterildiği ve hile ceman (200 000) lira inşaat dairesine ödenecektir. 1936 malî senesi zarfında izalesine zaruret hâsıl olan ihtiyaçlarla bütün yolun vaziyeti gözden geçirilmek üzere yapılan revizyonda mevcut telgraf hatlarının tamire muhtaç oldukları görülmekle beraber bilhassa balastın mevcut normal gabariye nazaran % 50 nisbetinde eksik olduğu tesbit edilmiştir. Azamî süratlerin tatbiki ve yolun emniyetle en çok alâkası bulunan bu nokta çok ehemmiyetli ve noksanlığın telâfisi elzemdir. Bütçe darlığı dolayısıyla takviye edilemeyen balastın mevcut trafiğe ve hattın geçtiği araziye ve taşın vasatî evsafına göre mevcut ve mefruş kısmı senede en aşağı bir hespla % 7 nisbetinde azalmaktadır.

Mütemadi bir bakımla azamî süratlerin elde edilebilmesi için gabari nisbetinin hiç değilse % 80 e çıkarılması elzem ve zarurî bulunmakta ve fakat bütçe darlıkları dolayısıyla bunun yapılmasına imkân görülememekte olduğundan her sene bütçesiyle alınmakta olan tahsisatlarla ancak mevcut vaziyet idame ettirilebilmekte ve bu cihetin esaslı surette tezyid ve tatbiki 10 senelik program tatbikına bırakılmaktadır.

Aydın hattının 1935 bütçesinin azlığı yüzünden tamiri yapılamayan Alsancak iskelesi kıymetli bir tesisattır. Bu itibarla bu sene içinde bu cihetin behemehal önlenmesi ve son lodos fırtınalarının tesirile tahribata uğrayan Haydarpaşa dalgakıranının tamirile gerek Haydarpaşa gerekse Derince limanlarının büyük vapur-
rın yavaşlamaması yüzünden temizlenmesi ve uzun senelerdenberi yapılamayan bu işin icrasile idarenin muhtemel zararlarının önüne geçilmesi zaruridir.

Madde tahsisatında görülen fazlalık yukarıda arzedilen sebeplerle beraber 7 ve 8 nei işletme muntakalarındaki köprülerin çok esaslı bir surette tamire olan ihtiyaçlarından asgarî mülâhazalarla mevcut demirköprü işçilerinin arttırılmasından ve bu iki işletme yol takımlarının fazla eskimiş bulunması sebebiyle tamirlerinden drezin ve vagonetlerin yolun murakabesi noktai nazarından ıslahına lüzum görülmesinden ve umumiyetle hatların her cins zarurî bulunan tamirat ve tahkimatından mütevellid olup bir miktarı da ücretlerini bu maddeden alan personel hakkında idareye aid barem kanununun tatbikından ileri gelmektedir.

Yol tamirat bütçesinin tetkiki için diğer memleketler demiryol idarelerinin tamirat masraflarile idareimiz tamirat masraflarının mukayesesi faideli bulunmaktadır. Bu maksatla U. İ. C. nin 1934 senesi istatistiklerinden alınan malûmat bir cetvel halinde ilişik olarak sunulmuştur.

Teklif ettiğimiz tahsisata göre 1936 senesinde her şey dahil olmak üzere beher kilometreye isabet eden tamirat masrafı (735) lira olup diğer eenebi memleketler demiryol tamirat masrafına göre 3 ncü derecede gelmektedir.

Beher kilometreye isabet eden yol personeli mevcudu 1,21 dir ve bütün diğerlerinin dununda bulunmaktadır.

Mukayese edilen diğer hatlara göre şebekemizin fevkalâde arızalı ve yeni hatların natamam, şirketlerden alınan yeni hatların mevcut üst yapıları bakımsızdır. Ağır edevatı muharrikemizin bunların üzerindeki tesirlerini göz önüne alırsak bu madde tahsisatile yol tamiratına tahsisi istenilen miktarın fazla ve geniş mikyasta olduğunu ve masrafların bundan fazla azaltılmasına imkân olmadığı yakından anlaşılır.

Cetvel : 1

Inşaat dairesine 1936 - 1937 senesinde işletmeye açılacak hatlar için verilecek tamirat masrafı (5/3 den)

H A T	İstasyon	Km.	Küşad tarihi	Ay	Lira
Sivas - Erzurum	Sivas - Karagöl	76	30 - 7 - 1936	10	30 400
» »	Karagöl - Çetin- kaya	36	30 - 8 - 1936	9	12 960
Malatya - Çetin- kaya	Dilek - Kesikköprü	56	1 - 6 - 1936	12	26 880
» »	Kesikköprü - He- kimhan	15	30 - 8 - 1936	9	5 400
Afyon - Karakuyu	Burdur	25	31 - 7 - 1936	10	10 000
		208			
Filyos - Zonguldak		25	30 - 5 - 1937		
Tamirata devir					
Afyon - Karakuyu	Karakuyu	114	1 - 4 - 1937	10	45 600
» »	Isparta	14	1 - 4 - 1937	10	5 600
Diyarbakir	Yolçayı - Ergani	77	1 - 9 - 1936	3	9 240
»	Ergani - Diyarbe- kir	86	1 - 12 - 1936	6	20 640
Filyos	Çankırı - Çerkeş	104	1 - 10 - 1936	8	33 280
»	Çerkeş - Eskipazar	49	1 - 12 - 1936	6	11 700
Erzurum	Sivas - Tecer	43	1 - 1 - 1937	7	12 040
		487			213 800
Hatların geç açılması dolayısıyla tahminî tenzilât					13 800
					200 000

Not : Yeni hatların işletmeye yeni açılış tarihleri mütehavvil olduğundan 213 800 lira bütgede 200 000 lira olarak gösterilmiştir.

Cetvel : 2

(U. İ. C.) nin 1934 senesi istatistiklerine göre

Demiryollarının isimleri	Hat arazi	Hatların tulü Km.	Personel Lira	Personel- den gayri Lira	Yekûn Lira	Yol per- soneli mevcudu	Tamirat masraflarının unumî işletme mas- rafına nisbetle %	Beher Km. ye isabet eden yol personeli adedi
Tunus şirketi	1.435	508	2 977	601	3 578	1333	20.1	2.62
Yugoslav D. D.	»	7066			1 297	22668	14.4	3.20
Romanya »	»	10497	433	244	677	15405	12.7	1.47
Macaristan »	»	7664	421	370	791	13903	9.2	1.81
Yunan »	»	1264	410	74	484	1665	16.8	1.32
Bulgar »	»	2724	850	172	1 022	4223	24.7	1.55
Fransa »	»	9108	1 897	1 786	3 683	11779	20.0	1.28
Vasatî			1 164	541	1 647		17.2	1.89
Yol dairesi 1936 bütçesine göre		5767	592	121	713	7019	16.0 (X)	1.21

Madde : 4

Fevkalâde kazalar, arızalar ve sel tahribatı masrafları

Evvelden tayin ve tesbit imkânları bulunmayan bu madde tahsisatı hatlarımızda muhtelif mevsimlerde vukuu muhtemel fevkalâde kaza ve arızalarla feyezan ve sel tahribatına karşı Aydın hattı da dahil olmak üzere geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Madde : 5

Sabit tesisatın tamir ve tevsiî ve yeniden inşası masrafları

1935 malî senesi zarfında bu maddeye konan 207 937 liralık tahsisatla ancak bir kısım ihtiyaç telâfi edilmiş ve yapılması zarurî olan bir çok büyük bina tamirleri bu yüzden 1936 senesine bırakılmış ve buna bu sene ana hatlarımıza bağlanan Aydın hattından müdevver binalar da dahil edilerek tahsisat azamî bir tasarrufun çerçevesi dahilinde olarak (37 937) lira kadar eksiltilmek suretile teklif edilmiştir.

Madde : 6

Elektrikli ve elektriksiz işaretler masrafı

Hatlarımızda mevcut elektrikli ve elektriksiz işaretlerin bakım ve hüsnü muhafazasile tamirat masraflarına mahsus olan bu madde tahsisatı geçen senenin aynı miktarında teklif edilmiştir.

Madde : 7

Transit vagonların edevat tatili ücreti

Bu madde tahsisatı 1935 malî senesinde Aydın hattının ana hatta bağlanması üzerine transit muamelâtının sadece cenap demiryollarına inhisarından dolayı 2 000 lira tenkis edilmiştir.

Madde : 8

Kaza ve ticarî eşya hasarat ve zayıat tazminatı

Elyevm ahkâmı meri olan işletme nizamnamesine tevfikân zavi olan eşyayı ticariye tazminatı ile hatlarda vukubulacak her hangi bir kaza neticesinde eşhası salise için tediyesi zarurî bulunan mebaliği karşılamak üzere tahsisat, geçen seneki sarfiyat nazarı dikkate alınarak Aydın hattı da dahil olmak üzere 3 000 lira noksanile teklif edilmiştir.

Madde : 9

Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları

İstasyon ve limanlarda eşyayı ticariyenin tahmil ve tahliyesi uğrunda istihdam edilen müstahdemlerin ücretleri şimdiye kadar bu maddeden tesviye edilmekte idi. Devlet demiryolları memur ve müstahdemlerinin ücretlerinin teadilüne dair olan 2847 numaralı barem kanunu mucibince hamalların yevmiyeleri tutarı daimî müstahdemler tertibine nakledilmiş olduğundan madde tahsisatı (57 000) lira noksanile tesbit ve teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 1

Gayrimelhuz masraflar

Bu tahsisat bütçenin ihzar ve teklifi esnasında tasavvur edilemeyen, nevi ve miktarı malûm bulunmayan bazı masrafların icrası için geçen seneki miktardan (3 000) lira noksan teklif edilmiştir.

Madde : 2

Beynelmilel şimendiferler kongresine iştirak masrafı

Her sene toplanmakta olan beynelmilel kongrelere iştirak için madde tahsisatı 1935 deki gibi aynen teklif edilmiştir.

Madde : 3

Semplon ekspresi açısından Türkiye hissesi

Semplon ekspresi beynelmilel kabul edilmiş bir trendir. Bu servisi ifa eden teşkilâtın ve trenin masarifi bidayeten tesbit edilerek her memleket arazisinden geçen hattın tulüne göre taksim edilmektedir. Tesbit edilen miktar yukarıda yazılı teşekkül tarafından muhtelif memleketlere fatura edilmekte ve bu meyanda memleketimize aid olan kısım da bu maddeden verilmek üzere bütçemize bu nam altında bir tahsisat konmaktadır.

Ancak bu masrafın müteakib sene zarfında tahakkuk edecek miktarının bida-

yeten tayini mümkün olmaması hasebile bu masraf esasen mütehavvil tahsisatlar meyanında gösterilmektedir.

Madde : 4

Ecnebi memleketlere gönderilecek talebe ile stajiyer memurların ücret ve masrafları

Her sene bir miktar daha artan şebekenin modern usullere ve tekniğe ve iktisadî esaslara göre işletilmesini temin ve atiyi daha esaslı ve emniyetli bir şekilde karıştılabilmek için Avrupanın mümasil müesseselerinin ilerlemiş bilgi ve tecrübe-lerinden ve tekniğinden filî ve amelî bir surette istifade maksadile iyi elemanlar yetiştirmek çok lüzumlu görülmektedir.

Bu sebeple 15 kişiyi Avrupaya göndermek üzere yapılan bir hesaba müsteniden yine aynen geçen seneki gibi (20 000) lira teklif edilmiştir.

Madde : 5

Ecnebi mütehassısların ücret ve masrafları

Bir taraftan Avrupaya stajje gönderilen mühendislerimizin Avrupada stajje buldukları müddetçe hattımızda boşalan yerlerinde kullanılmak ve diğer taraftan cer personelini iş başında kısmen umumî bir şekilde yetiştirmek maksadile Avru- padan mütehassıslar celbine lüzum ve ihtiyac görülmüştür. Aynı zamanda idare- nin diğer servisleri için de mütehassıs celbedilmek üzere madde tahsisatı geçen se- neninkinden (30 000) lira fazlasile teklif edilmiştir.

Madde : 6

Demiryollar spor teşekküllerine yardım

Memlekette spor teşekküllerinin himayesi bakımından lüzum görülen ve ev- velki senelerde de bütçemize dahil edilen bu madde tahsisatı 500 lira eksikle teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 - Madde : 1

Faiz ve aciyo

Ankara gar binası ile Sivas atelyesinin inşaat ve tezgâhlarının mubayaa be- delleri ve idarece mukaveleleri 1935 senesinde aktedilip gelecek seneye intikal eden taahhüdat bedellerile hatların mubayaa taksitlerinin ve carî sene zarfında vukubulacak taahhüdat bedellerinin mukavelelerinde muayyen zamanlar zar- fında ifa edilebilmesini teminen bankalar nezdinde açılacak kısa vadeli istik- razlar için ihtiyarı zarurî bulunan faizlerle idarenin her hangi bir mahaldeki vukubulacak sarfiyatının temini için faiz ve nakli nukud masrafı olarak bu mad- de aynen yine eskisi gibi (100 000) lira olarak teklif edilmiştir.

Madde : 2

Eski seneler boreları

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vazifesine dair olan kanun geçen sene zarfında tesviye edilmeyen boreların cari sene büt-

çesinden ödenmesini âmirdir. Aneak daha evvelki senelere aid hidematın ifasından mütevellid boreların tesviyesine yukarıki madde mucibince imkânı kamunî görülemediğinden bunların ödenebilmesi için her sene bütçesinde eski seneler boreları namile açılan maddeye ihtiyaca göre tahsisat talep edilmektedir.

Madde : 3

Reddiyat ve bilet satışı aidatı

Mücevir hatlar hariç olmak üzere yataklı vagonlar acentesile memaliki cenebiyedeki seyahat ajanları ve Denizyolları idaresine bilet satışlarından dolayı verilecek komisyonlar ve evvelki seneler zarfında taasis veya varidat kaydedilip ertesi sene zarfında eshabına reddi icab eden paraların karşılığı olup her ikisinin de evvelden tayinleri mümkün olmadığundan tahsisat geçen sene olduğu gibi mütehavvil olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 8

Tesisat ve tevsiat masrafları

Her sene eskisine nisbetle daha fazla inkişaf peyda eden işletme işlerinin mevcud tesisatı; gittikçe artan şebekenin ve münakalâtın yeni ihtiyaçlarına kâfi gelmemeğe başlamıştır. Bu münasebetle şebekenin faaliyeti nisbetinde zarurî olan muntakalarda esaslı ve yeni bazı tesisatın yapılmasına lüzum görülmüştür.

Bu husustaki izahat (F) cetveli namı altında ilişik olarak sunulan müfredat listesinde mufassalan gösterilmiştir. Madde tahsisatında görülen noksanlık geçen sene inşaatı bitenlerin bu sene tahsisattan çıkarılmasından ileri gelmektedir.

Fasıl : 9

Sigorta ücret ve sermayesi

Idareye aid mebani eşyanın sigorta ücretleri olarak bu maddeye Aydın hattı da nazarı itibare alınarak (15 000) lira kadar bir ilâve yapılmıştır.

Fasıl : 10

Tekaüd, dul ve yetim maaşları

Bu fasıl tahsisatı her ne kadar mütehavvil ise de yapılan teklif hakikî miktarlar üzerinden tesbit edilmiştir.

Fasıl : 11

Mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları

1375 numaralı kanunla satın alınmış bulunan Anadolu - Mersin - Tarsus - Adana Demiryolları ile Haydarpaşa liman rıhtım şirketi ve 2487 numaralı kanunla mubayaa edilen İzmir - Kasaba temdidi demiryollarının mubayaa taksitlerine karşılık olmak üzere geçen sene bütçemize konmuş olan tahsisata 2754 numaralı kanunla satın alınan Aydın demiryollarının 1936 senesinde verilecek olan (146 440) ingiliz liralık taksitinin vasatı 6,30 kuruş hesabına tutarı olan 962 000 lira ilâve edilmiş ve madde tahsisatı buna göre istenmiştir.

Fasıl : 12

Yeni inşaat

Tahsisatı bağı (A) işaretli masraf cetvelinin 12 nci faslının 1 nci maddesinde yazılı olup 1934 bütçe kanununun 6 ve 1935 bütçe kanununun 5 nci maddelerile inşasına mezuniyet verilen Ankara istasyon binası inşaatının ilâvei inşaatı da dahil olmak üzere mecmuu bedeli (839 018) liradır. Bundan (230 018) lirasının 1935 malî yılında sarfı tahmin edilmekte olup mütebaki (600 000) lirası da 1936 malî yılı içinde ödenecektir.

2 nci maddede bahsedilen ve inşasına 1935 bütçe kanununun 5 nci maddesile mezuniyet verilmiş olan Sivas atelyesi inşaat bedeli ve demir aksamının gümrük resmi de dahil olduğu halde (1 900 000) liradır. Bu masraftan (150 000) lirasının 1935 malî yılı nihayetine kadar ödeneceği tahmin edilmekte olup (1 000 000) lirası 1936 ve geriye kalan 750 000 lirası da 1937 senelerinde verilecektir.

Yukarıki iki maddede yazılı taahhüitten başka atelyeye bağlanacak olan iltisak yollarının ve 20 makasın ferş ve mubayaa masrafı (210 000) lira olup bundan (100 000) lirası 1936 senesinde sarfolunacak ve mütebakisi de 1937 senesine devredilecektir.

Sivas atelyesinin bir kısım tezgâhları 1935 malî yılı bütçe kanununun 5 nci maddesine istinaden sipariş edilmiş ve ancak 1937 senesinde teslimi meşrut olduğundan mukabili olan 100 000 lira bu sene bütçesine tahsisat olarak vaz ve teklif edilmiştir.

5 nci madde ile istenen (950 000) lir. lik tahsisat tabii ömrünü bitirmiş ve kırılmak ve çatlamak tehlikeleri baş göstermiş olan İzmit - Geyve arasında 65, ve Karaköy - Bozöyük arasında 15 km. ki ceman 80 km. lik hattın teedidine sarfedilmek üzere istenmiştir.

Bu suretle 12 nci inşaat faslı için istenilen tahsisatın yekûnu (2 750 000) liraya baliğ olmaktadır.

Fasıl : 13

1715 numaralı kanunun 3 nci maddesi mucibince Cümhuriyet merkez bankasına verilecek itfa karşılığı

1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince verilmesi icap eden miktar olup görülen fazlalık Aydın hattı ile diğer fasıl ve maddelerde yazılı esbap tahtında yükselen masraf bütçesinden mütevellidir.

Gelir bütçesi esbabı mucibe lâyihası

1936 malî yılına girerken Devlet demiryolları şebekesinin ortalama işletme uzunluğu 5598 kilometreyi bulacaktır. İşbu ortalama uzunluğa işletmeğe başlamış olan Erganimaden - Diyarbekir Çankırı - Eskipazar kısımları ile sene içinde işletmeğe açılması beklenen Baladız - Burdur, Malatya - Hekimhan, Sivas - Çetinkaya kısımlarının da uzunluğu katılırsa 1936 malî yılı içinde ortalama

işletme uzunluğunun takriben 5954 kilometreye varacağı umulur.

1930 malî yılından itibaren bu gün Devlet demiryolları camiasına girmiş bulunan hatların kilometre başına düşen ortalama geliri Haydarpaşa ve Derince limanları geliri hariç olduğu halde 1930 malî yılında (4612), 1931 de (4276), 1932 de (3353), 1933 de (3619), 1934 de (4269) liradır. İleride izah edilecek olan mahsul vaziyeti dolayısıyla 1935 senesi varidatının takip ettiği yürüyüşe göre bu nisbetin 1935 malî senesi nihayetinde (3806) liradan fazla olmayacağı tahmin edilmektedir. 1929 senesinde tesirlerini göstermeğe başlayan ve zaman zaman şiddetini arttıran cihan iktisadî buhranı henüz tamamen zail olmamakla beraber bazı memleketlerde memnuniyete lâyük iyilik temayülleri görüldüğü kaydedilmek icab eder.

Filhakika ticaret seyrini en emin bir surette gösteren toptan ticareti müş'ir rakamlar tetkik edildiği takdirde 1934 senesinde (1935 rakamları henüz elde edilememiştir) Almanyada toptan fiatları müş'ir rakamlar 93 yerine 98, İngilterede 100 yerine 104, Çekoslovakya'da 84 yerine 87 nisbetlerini kaydederek nisbî bir salâh gösterdiklerini ve buna mukabil Fransadaki toptan fiat müş'irlerinin sukutta devam ederek 84 den 76, Belçikanın 72 den 68 e, İsviçrenin 91 den 90 a düştükleri müşahede edilmiştir.

Bu memleketlerin 1933 ve 1934 senelerindeki umumî ithalât ve ihracat kıymetlerinin seyirleri mukayese edildiği takdirde umum kıymet yekûnlarında hakikî bir tenezzül kaydedilmekle beraber sukut nisbetinin geçen senelerdeki keskin farkları tedricen kaybettikleri göze çarpmaktadır.

İktisadî vaziyet neticelerine tabiatile bağlı bulunan demiryolları nakliyatından temin olunan varidatın seyrinegelince; misal olarak ele aldığımız memleketlerin demiryolları varidatı aşağıdaki neticeleri kaydetmiştir. İhracat ticaretimizin bu memleketler piyasaları ile pek yakından alâkalı olduğunu da istitraden arz edelim.

Alman demiryolları 1934 senesinde 1933 e nazaran % 8, İngiliz demiryolları % 0,9, Çekoslovakya demiryolları % 3, 3 fazla varidat ve buna mukabil Fransız demiryollarında % 10, 2, Belçika demiryollarında % 2, 9 Holanda demiryollarında % 14, 10 ve İsviçre demiryolları % 5, 56 nisbetinde noksan varidat kaydetmişlerdir.

Bu müşahededeki cihan ticaretinde ve bunun neticesinde demiryolları münakalâtında hâkim bir mevki tutan memleketlerde iktisadî vaziyetin salâha mütemayil bulunduğu ve senelerden beri demiryollarında görülen ve kamyon rekabeti dolayısıyla bir kat daha artmış bulunan müşkülâtın yavaş yavaş zail olarak normal vaziyete yaklaşmak istidadında bulunduğu intibai hâsıl olmaktadır.

Memleketimizin ticarî vaziyetine gelince; 1935 senesinin bu gününe kadar neşredilmiş olan rakamları 1 ilk kânun 1935 ile 1 ikinci teşrin 1935 devresine müteallik 10 aylık vaziyeti göstermektedir. Bu devreyi 1934 senesinin aynı aylarındaki

ithalât ve ihracat miktar ve kıymetlerle mukayese edersek aşağıdaki neticeleri kaydederiz.

Miktarlar:

	Ithalât Kg.		Ihracat Kg.
1935 senesi	400 805 217		646 010 151
1934 senesi	337 031 068		723 544 037
Farkı	63 774 149	+	77 533 886
Kıymetler:	Lira		Lira
1935 senesi	75 104 286		68 431 106
1934 senesi	72 051 474		65 430 805
Farkı	3 052 812	+	3 000 305

Bu rakamların müteasından 1935 senesinin 10 aylık ithalât miktarlarının 1934 senesine nazaran 63 774 ton yani takriben % 19 nisbetinde arttığı ve ihracat miktarlarının ise 77 534 ton ve takriben % 11 nisbetinde azaldığı müşahede edilir. Ihracat miktarlarında görülen bu tenakus nakliye hasılatı itibarile demiryollarımız varidatını pek yakından alâkalandıran alelûmum zehair ve hububat, kereste ve yün gibi ağır maddelerdir. Buna mukabil miktarlardaki tenezzüle rağmen ihracat kıymetlerimizde geçen seneye nazaran %5 e yakın bir fazlalık kaydedilmektedir. Bunun gerek haricî ticaretimizle alâkalı bulunan memleketlerin iktisadî vaziyetlerinde yukarıda işaret edildiği ve hile görülen salâh temayüllerinden ve gerekse Hükûmetimizin ticaret münasebetlerimizi ıslah etmek için aldığı tedbirlerden ileri geldiği aşîkârdır.

Tarifeler

Halk ve ticaret münasebetlerini kolaylaştırarak memleketin iktisadî inkişafına yardım gayesile Devlet demiryollarımızın 1934 yılı zarfında başlamış olduğu tarife ıslahatına 1935 senesinde de devam edilmiştir.

Yolcu hareketlerini çoğaltmak için bu devrede muhtelif nisbetlerde tenzilâtı ihtiva eden 17 kadar yeni tarife tatbik mevkiine konulmuştur. Bunlar meyanında amele, aile, mektepli, muallim tarifelerile Toros transit, Haydarpaşa - Adapazarı, Filyos - Çankırı, Samsun - Sahil, Mudanya - Bursa ve Erzurum - Kars muntaka, Pendik - Gebze, Mersin - Çiftahan banliyö ve muhtelif tenezzüh tarifelerini, Aydın hattının muaddel tenzilli umum yolcu ve banliyö ve abonman tarifelerini zikredebiliriz.

Eşya tarifelerimize temas eden mevzularda bilhassa temmuz bidayetinde Devlet demiryollarımız şebekesine iltihak etmiş olan Aydın kısmında faal bir siyaset tatbik edilmiştir.

Ihracat maddelerimizin istihsalinde çok kıymetli bir mevkii haiz bulunan bu muntakanın incir, meyankökü, pamuk, zeytin, zeytinyağı, maden cevherleri, palamut, halı gibi esas mahsullerine sabık şirket tarafından tatbik olunan nakliye ücretleri bu günkü fiat seviyelerinin tahammül edebileceği nisbetlerin fevkinde görüldüğünden bu maddeler için yeniden ve ihtiyaca uygun olduğu tah-

min edilen tarifeler tanzim ve mübayaa muamelesinin ikmalini müteakip derhal meriyet mevkiine vazolunmuştur.

Devlet demiryolları şebekesinin heyeti umumiyesini alâkalandıran diğer tarife mevzularına gelince; evveleminde hububat tarifesinin hususî vaziyetini tebarüz ettirmek zaruretindeyiz.

Bu maddelere taallük eden tenzilli tarifenin hükümlerine göre tam vagon nakliyatı yapılmak şartile senede asgarî 50 bin ton sevkiyat yapan mürsillere nakliye ücretlerinden % 30 nisbetinde ve bundan maada bu maddelerden yapılacak ihracat için de aynı nisbette bir ikramiye verilmekte idi. Bu tarife Devlet demiryollarına 1934 senesinde bir milyon liralık bir külfete malolmuştu. İkramiyeden istifade için tesbit edilmiş olan asgarî haddin memleketimizin mutat ticaret kabiliyeti ile hemahenk olmadığı ve bundan pek mahdud bir kaç müessesenin istifade ettiği görülmüştür. Diğer cihetten ihracat nakliyatı için tesis olunan primin tevsikinde de müteaddid müşküllerle karşılaşıldığı yapılan tetkikattan anlaşılmuştur.

Binaenaleyh idarenin pek geniş olmayan varidat membalarını lüzumsuz sarıntılardan korumak ve memleket ziraati namına katlanılması zarurî görülen fedakârlıktan mütevellid faydayı mütevazın ve seyyan bir hale getirmek için prim usulü 1 haziran 1935 tarihinden itibaren ilga edilerek bunun yerine hububat ihracatında ötedenberi mühim bir mevki tutan ve ileride kolaylıkla inkişafı umulan arpa, yulaf, çavdar maddelerine nakil mesafesine göre % 26 ile 59 arasında değişen tenzilli bir tarife ihdas edilmiştir.

Yine bu devre zarfında başlıcaları canlı hayvanlar, maden cevheri, tuz, palanüt, çam kabuğu, alelûmum yağlı taneler, ot ve saman ve mümasilleri, küspeler, kamyon ve benzeri nakil vasıtaları, kereste, kükürd, göztaş ve mümasilleri, memba suları, mesajeri, manyezid nakliyatına mahsus olmak üzere müteaddit tenzilli eşya tarifeleri tanzim edilmiştir.

1936 muhammen malî geliri

Devlet demiryolları inşaatının seri bir hamle ile inkişaf etmesi dolayısıyla yoku ve eşya hareketlerinin muntakalarına göre muhtelif nisbet ve imkânlar arzemesi tabiidir. Bu itibarla gelirin tahmininde mümkün olan sıhhat ve isabeti temin için hasılat itibarile müsait ve gayrimüsait devirleri ihtiva eden 1930/31 ile 1934/35 arasındaki beş senelik varidatın vasatî seyirleri nazarı dikkate alınmış ve beş senelik vasatî gelirin (20 530 790) lira etrafında tebellür ettiği görülmüştür.

Buna mukabil mahsulâtı arzuyenin bereketi itibarile mühim miktarda zahire ve hububat ihraç edilmiş ve ayrıca büyük smaî müesseselerin inşaatı hasebile külliyetli miktarda inşaat malzemesi nakledilmiş olan 1934 malî senesi takribî varidatı Aydın hattı dahil olmak üzere (24 194 196) liraya baliğ olmuştu.

Bu tahmin, içinde bulunduğumuz 1935 - 1936 malî senesinin ilk dokuz aylık takribî varidatı olan (16 781 332) liraya geçen senenin son üç ayı zarfında tahakkuk eden varidat olan (4 929 783) lira ilâve edilmek suretile yapıldığı takdirde 21 711 115 liralık bir varidat kaydedilmesi muhtemel görülmektedir.

Geçen senelerde hatlarımızda istisnaî bir varidat kaynağı temin etmiş olan şeker ve mensucat fabrikaları inşaatından mütevellid malzeme nakliyatının önu-

müzdeki sene zarfında tekerrür etmeyeceği göz önünde tutulmakla beraber Devlet Demiryolları gelirinin esaslı membalarından birini teşkil eden zirai mahsulâtın ekim noktasından bu sene müsaid şartlar dahilinde yapılmış ve havaların mart gagesine kadar zeriyata çok muvafık tarzda cereyan etmiş olmasından mülhem olarak yeni hatların vereceği munzam trafikle beraber 1936 - 1937 umumî varidatının (23 000 000) lira olarak tahmini mümkün görülmüştür.

Yolcu nakliyatı

Halkın tediyeye kabiliyeti göz önünde tutularak yolcu tarifelerinde yapılan tadilat ve tenzilât ile beraber bazı ahvalde yolculara gösterilen kolaylıklar sayesinde şebekenin Ankara - Çankırı, Sivas - Samsun, Bandırma - Manisa, İzmir - Alaşehir, İzmir - Aydın, Samsun sahil, Mersin - Adana, Müdanya - Bursa kısımlarında belirmiş olan otübüs rekabeti bariz bir nisbette azaldığı gibi iktisadî buhran neticesinde 1930 - 1931 devresindenberi devam edenve aşağıdaki tablolarda görüldüğü üzere 1934 senesinde % 24 ü bulan sukut nisbeti hemen tamamile ortadan kalkmıştır.

	İlk altı ayda	1930 yılına göre azalma nisbeti %	On iki ayda	1930 yılına göre azalma nisbeti %
1930 - 31 de	3 476 998		6 763 955	
1931 - 32 »	3 381 454	2,74	5 895 508	12,03
1932 - 33 »	2 784 130	19,92	5 003 207	26,03
1933 - 34 »	2 975 910	14,41	5 145 092	23,93
1934 - 35 »	3 128 341	10,02	5 708 881	15,60
1935 - 36 da	3 400 178	2,20		

Yolcu hasılatının ilk dokuz aylık takribî verimi olan (4 755 000) liraya müteakip üç ay için geçen senenin rakamı olan (1 400 000) ilâve edildiği takdirde yolcu gelirinin (6 150 000) lira olarak tesbiti mümkün görülmüştür.

Yolcu ağırlığı

Yolcu ağırlığı varidatı, yolcu nakliyatının temevvüçlerine bağlı bulunan ve işletme gelirinde bellibaşlı bir mevki tutmayan bir trafiktir. Yolcu nakliyatımızda fazlalık temin eden seyahatlerin % 73 ünü kısmen gidiş - dönüş, halk ticaret biletleri ve kısmen de diğer tenzilli tarifelerle seyahat eden yolcular temin etmektedir. Bu yolculardan bir kısmının seyahat müddetleri kısa bir zamana inhisar ettiğinden beraberlerinde ücrete tâbi eşya taşımamaktadırlar. Bundan başka evvelce yolcu ağırlığı tarifesiyle gönderilen nümunelik eşya, yeni tarifinin müsaadesi hasbile tedricen mesajeri kısmına geçmektedir.

Yolcu ağırlığı nakliyatının ilk 9 aylık devrede (152 429) lira temin etmiş olması ve yolcu hareketlerinin oldukça münkesif bir seyri takip etmesi dolayisile muhammen varidat geçen sene tahminatından (50) bin lira fazla (200) bin lira olarak tesbit edilmiştir.

Mesajeri

1935 malî yılının ilk dokuz aylık devresinde mesajeri nakliyatından elde edilen hasılat (340 000) lirayı bulmuştur. Nakliyatın oldukça mühim bir kısmını taze meyva ve sebze teşkil ettiğinden neticenin mahsul vaziyetine göre değişmesi

varittir. Bu itibarla muhammen varidat olarak geçen senenin rakamına (50 000) lira ilâvesile (450) bin tesbit edilmiştir.

Seyriseri

İçinde bulunduğumuz yılın ilk dokuz aylığı içinde elde edilen gelir (706 000) lira olup geçen beş yılın vasatî seyrine göre müteakip üç aylık devrede bu nakliyattan daha (200 000) liralık bir gelirin tahakkuk etmesi lâzımdır.

Ancak seyriseri tarifesine tâbi maddelerden mobilyanın daha mutedil bir ücretle taşınması düşüncesile seyrihafif tarifesine alınması üzerine seyriseri nakliyatı; seyriseri şartlarından istifade etmekle beraber ucuz tarife ile taşınan yağ sebze ve meyva, taze et, süt, yogurt gibi maddelerle 1/3 ücretle yapılan askerî nakliyata inhisar etmiştir.

1934 - 1935 yılı münakalât istatistiklerimize göre seyriseri gelirini temin eden nakliyattan % 85 şini tenzilli tarifeye tâbi meyva ve sebze ile bu tarife şumulü dairesine giren maddeler ve % 10 unu askerî ve % 5 i gibi küçük bir miktarını ise mecburî seyriseri tarifesine tâbi eşya teşkil etmiştir.

Bu itibarla seyriseri gelirinin azalma ve çoğalmasında, kısmen meyva ve sebze mahsulününün feyiz ve bereketi ve kısmen de ciheti askeriyenin hissedeceği lüzum ve zarurete göre yapacağı nakliyat başlıca âmil olacağı cihetle işletme gelirinin bu kısmını tahmin ederken bu cihetler göz önünde bulundurularak gelecek yıl seyriseri geliri, 1935 - 1936 yılı tahmininden (150 000) lira fazlasile (900 000) lira olarak tesbit edilmiştir.

Seyrihafif

1935 - 1936 yılının ilk 9 aylık geliri; (9 800 000) liradır. 9 ay içinde alınmış olan bu gelire, geçen senenin son üç ayında temin edilen varidat ilâve edildiği takdirde 1937 seyrihafif gelirinin (12 667 000) lira olması icab eder.

Seyrihafif varidatının tetkikini kolaylaştırmak için 1934 ve 1935 malî yıllarının ilk altı aylık devrelerinde Aydın, Samsun sahil ve Erzurum hatları hariç olmak üzere diğer kısımlardaki istasyonlar arasında taşınan ve cinsleri itibariyle ton ve hasılatı aşağıya yazılan bellibaşlı eşyadan tenakus kaydeden maddeler

aşağıda yazılmıştır:

	T O N			Hasılat (Lira olarak)		
	1935 yılı	1934 yılı	Farkları	1935 yılı	1934 yılı	Farkları
Zahire ve un	132 555	339 084	206 529	775 100	2 252 600	1 479 500
Ot ve saman	1 592	2 651	1 059	6 000	10 000	4 000
Kuru sebzeler	7 088	12 809	5 721	19 900	35 900	16 000
Şeker pancarı	200 668	245 267	44 599	415 900	549 800	133 900
Yumurta	1 553	3 094	1 540	17 800	35 500	17 700
Tütün	1 760	2 598	838	10 200	15 100	4 900
Pamuk	3 110	13 071	9 961	18 200	76 100	57 900
Yün, yapağı ve tiftik	4 521	8 016	3 495	79 800	117 500	37 700
Meyankökü	1 700	2 118	418	10 200	10 500	300
Palamut	6 240	17 385	11 145	34 300	63 000	28 700
Kereste ve kütükler	23 318	26 693	3 375	95 200	109 000	13 800
Bina yapı malzemesi	8 517	9 750	1 233	97 500	111 600	14 100
Fabrika yapı malzemesi ve alâtr		10 810	10 810		236 700	236 700
Maden kömürü, kok ve petrol, benzin	53 751	84 228	30 477	272 300	590 500	318 200
Odun ve kömürü	11 268	18 912	7 644	70 500	118 300	47 800
	457 641	796 585	338 844	1 920 900	4 332 100	2 411 200

Fazlalık gösteren eşya:

	T O N			Hasılat (Lira olarak)		
	1935 yılı	1934 yılı	Farkları	1935 yılı	1934 yılı	Farkları
Kuru üzüm	42 496	15 252	27 244	105 200	40 900	64 300
Pirinç	2 218	1 762	456	8 800	7 000	1 800
Patates	2 094	1 511	583	3 500	2 500	1 000
Şeker	18 118	10 218	7 900	185 200	106 700	78 500
Tuz	12 221	9 551	2 670	52 900	41 400	11 500
Maden cevherleri	43 974	27 686	16 288	253 000	158 800	94 200
Çimento ve kireç	42 790	38 505	4 285	280 200	252 100	28 100
Tuğla ve kiremide	19 868	14 078	5 790	34 500	24 500	10 000
	183 779	118 563	65 216	923 300	633 900	289 400

Kuraklığın tesiri olmak üzere en mühim tenakusu mahsulâtı arziye kaydetmektedir. Pancardaki noksan, Uşak şeker fabrikasının istoku bulunmasından dolayı bu sene faaliyetini tatil etmesindedir. Maden kömürü, kok maddelerindeki tenakus kış mevsiminin pek müsait gitmesinden ve geçen sene tarifesinde yapılan mühim tenzilât üzerine istihlâk merkezlerinde fazla miktarda iddihar edilmiş olan kömürün henüz sarfedilmemesinden ileri gelmiştir.

Fazlalık kaydeden maddelerden en mühimlerini kuru üzüm, şeker ve maden cevherleri teşkil etmektedir.

1936/37 yılı içinde işletmeye açılacak hatlar Antalya kısmında Afyon - Karakuyu ile Baladız - Burdur, Sivas - Erzurum hattında Sivas - Çetinkaya, Malatya - Sivas hattında Malatya - Hekimhan kısımlarıdır. Afyon - Karakuyu kısmı Aydın demiryollarını ana hatta bağlayarak münakalât istikametlerinde ihtimal ki bazı değişiklikler yapacaktır. Sivas ile Malatya bağlanamayacağı ve Erzurum istikametine doğru ilerleyen hat mühim bir ticaret merkezine henüz varamayacağı için bu kısımlar da gelecek yıl için bellibaşlı bir gelir kaynağı olamayacaktır.

Beş senelik sanayi programına dahil bulunan İzmit kâğıd, Kayseri ve Ereğli pamuk kombinalarının inşaatı ikmal edilmiş veya edilmek üzere bulunduğundan önümüzdeki sene için inşaat ve senayi malzemesi nakliyatından vasat veya pek kısa nakil mesafelerine teallûk eden Nazilli pamuklu kombinası ile Bursada kamgarn (Merinos) fabrikası nakliyatı kalmıştır. Bu malzemenin İdareye temin edeceği nakil ücretleri (150 000) liradan fazla olmayacaktır. Uşak fabrikasının bu sene de çalıştırılmayacağı tahmin edilmektedir.

Buna mukabil pamuklu kombinalarının faaliyeti hatlarımıza kömür, pamuk ve mensucat nakliyatından faaliyet derecelerine göre (30 000) tonluk munzam bir trafik temin edecektir.

Haricî maden piyasasında bu günkü şart ve fiatlar devam ederse maden nakliyatı ve ihracatımızın iki senedenberi devam eden inkişaf seyrini muhafaza edeceği memul bulunmaktadır.

Seyrihafif nakliyatında en esaslı unsurlardan birini teşkil eden hububat mevzuuna gelince; yukarıda işaret edildiği üzere kış ekim şartları iyi olmakla beraber neticenin önümüzdeki ayların göstereceği tahavvüllere bağlı bulunduğu aşikârdır. Bununla beraber hatlarımızın Diyarbakir gibi mühim bir hububat istihsal merkezine ulaşması bu nakliyatın seyrinde geçen senelere nazaran daha mütevazin safhalar görüleceği umulmaktadır.

Buna mukabil Aydın demiryolları mubayaa kanununun tesis ettiği hükümlere göre Devlet demiryolları tarifelerinin 1 haziran 1936 tarihinden itibaren Aydın hattına teşmili dolayısıyla seyrihafif gelirinden (20 000) liralık yeni bir fedakârlık yapılmış olacaktır.

Bununla beraber önümüzde mahsul senesinin müsait şartlar dahilinde inkişaf edeceği farzedilerek seyrihafif varidatının (13 750 000) lira olarak tesbiti muvafık mütalea edilmiştir.

Muhtelif gelir

İstasyonlarda eşyanın vagonlara yükletilmesi, vagonlardan çıkarılması, tartılması ve buna benzer diğer işlerden doğan perakende bir gelir olup eşya nakliyatı ile birlikte yürür. İçinde bulunduğumuz yılın ilk altı ayındaki gelir geçen yılın aynı aylarındaki gelire nazaran takriben % 22 nisbetinde noksandır ve bu azalmanın başlıca âmili de zahiredeki tenakustur.

Bu sebeple seyrihafif gelirinin tahmininde nazarı itibare aldığımız bütün ihtimalâtı işletme gelirinin bu kısmı için de varid bularak ilk altı aylık seyre göre hesap edilen 1935 1936 yılı gelirini gelecek yıl için de ipka etmek ihtiyat kaidesine uygun görülmüş ve 1936 - 1937 muhtelif geliri (550 000) lira olarak kabul edilmiştir.

Haydarpaşa limanı

İçinde bulunduğumuz yılın ilk altı ayında Haydarpaşa liman ve rıhtımından (178 000) liralık bir gelir elde edilmiştir. Geçen yılın aynı aylarındaki gelir (459 000) lira olduğuna göre birinci devreye aid gelirden takriben % 61 nisbetinde bir azalma vardır. Bundan sonraki aylarda gelir, yine bu seyir üzerine tahakkuk eylediği takdirde varidat yıl sonunda (325 000) lirayı geçmeyecektir.

1930 malî yılından beri Haydarpaşa liman ve rıhtım geliri 580 - 773 bin lira arasında tahakkuk etmiş ve böyle bir tenakus hareketi de kaydedilmemiştir. 1935 malî yılı gelirinin ilk altı ayında görülen bu azalma hareketinde, şebekenin değişen münakalât vaziyeti bir dereceye kadar müessir olmakla beraber bundan daha ziyade zahire nakliyatının gösterdiği noksan ve şeker gibi bazı maddelerin Anadolu dahilinde imal edilmesi başlıca âmil olmuştur.

Gelecek yıl zahire ihracat vaziyetinin ne şekil alacağını şimdiden kestirmek mümkün olmamakla beraber yukarıda da zikredildiği veçhile havaların mart ayı gayesine kadar çok müsaîd gitmiş olmasına ve bu sebeple esasen evvelki senelerden daha fazla olan ekimin daha verimli olarak idrak etmekte olması ümit edilmekte bulunmasına binaen gelecek yılda zahire nakliyatının Haydarpaşa limanına geçen seneye nazaran daha yüksek nisbette varidat temin edeceği düşünülmüş ve Haydarpaşa liman varidatı geçen seneye nazaran 70 bin lira noksanile 630 lira olarak kaydedilmiştir.

Derince limanı

Derince limanı geliri maden kömürü, kok gibi yakılacak maddelerle bina ve fabrika yapı malzemesinin buradan içeriye gönderilmesinden ve kromun da dışarı çıkarılmasından doğmaktadır.

1935 - 1936 malî yılının ilk altı ayında alınan gelir 111 000 lira olup yıl sonuna kadar bunun 193 800 liraya çıkması da memuldür.

Bu limanın geliri krom istihsalâtına ve aynı zamanda istihlâk pazarlarında göreceği talebe bağlı olduğundan gelecek yıl da maden ocaklarının verimi aynı seyirde devam eder ve ihracat imkânı da hâsıl olursa 1936 - 1937 gelirinin yine bu miktarı bulması her ne kadar umulursa da yalnız bir iki maddenin ithal ve ihracile yaşayan bu liman gelirinde istikrar beklemek gibi zayıf ihtimalâta temayül etmek ihtiyat fikrine uygun görülmediğinden 1936 - 1937 yılı geliri geçen yıl gibi (150 000) lira olarak tesbit edilmiştir.

Mülâhaza

Devlet demiryolları ve limanlarının 1936 - 1937 yılı gelirleri:

Yolcu	6 150 000
Bagaj	200 000
Mesajeri	450 000
Seyriseri	900 000
Seyrihafif	13 750 000
Muhtelif	550 000
Haydarpaşa limanı	630 000
Derince »	150 000

Ceman 22 780 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Sihhiye tevkifatında görülen fazlalık Aydın hattı memur ve müstahdemlerle kadroya yeni ilâve edilen memur ve müstahdemlerden iki lirayı geçmemek üzere alınacak yüzde iki sihhiye aidatından ibarettir.

Mütenevvi hasılatın birinci maddesi yine geçen sene gibi tahmin edilmiştir.

İkinci madde tahminatı geçen senekine nazaran (2 500) lira azdır Bu da, Eskişehir Aile mektebinde okutturulan çocukların velilerinden talimatnamesine tevfi kan yapılan tahsilâtın bu kadara baliğ olmayacağını yapılan hesabat neticesinden anlaşılmasından mütevellittir.

Üçüncü maddeye gelince; bu madde varidatı tahmin edilirken, 2746 numaralı kanunla mubayaa edilen Aydın hattı mukavelenamesi merbutu cetvel mucibince şirket zamanında aktedilip te mukavele mucibince hattın tesellümünden sonra da mevki meriyette bulunacak olan mukavelenamelere göre alınacak kira bedelleri mecmuu 25 883 lira esas tutulmuş ve buna geçen sene noksan tahmin edilen bu madde için yapılan hesap neticesinde elde mevcut mukavelenamelere göre idareye aid binalardan sene nihayetine kadar alınacak 9 000 liralık kira bedelleri de ilâve edilmiş ve bu hesaba nazaran 1936 malî senesi zarfında bu madde varidatı 35 883 lira olarak tahmin ve tesbit edilmişse de bazı ufak bütet ve saire gibi kısımlardan her ihtimale karşı 883 lirası tenzil edilerek 35 000 lira üzerinden tahmin ve hesap edilmiştir.

Aydın demiryolu şirketi ile İzmir liman şirketi arasında akid ve teati edilmiş olan 1 haziran 1912 tarihli itilâfname mucibince İzmir liman şirketinin Aydın demiryolu şirketine ve binnetice idaremize senevî maktuan 1 250 sterlin ödemesi icab etmekte olduğundan bu paranın muadili 7 500 lira da varidat bütçemizin mütenevvi hasılat faslına 4 ncü madde olarak ilâve edilmiştir.

Kanun lâyihasının esbabı mucibesi

Madde 3 — Bu madde ile teklifi zarurî görülen fazlalık şebekeye iltihak eden Aydın demiryolu ile 1936 senesinde işletmeye açılacak hatların ve idarî ihtiyaçların neticesidir. Fazlalıklar ilişik olarak sunulan (C) işaretli cetvelde her servisin kadrosunda mukayeseli bir tarzda gösterilmiştir.

Madde 4 — İdareimiz hususiyetlerine binaen tatbik edilmekte olan kanun ve nizamnamelerin devamı tatbiki zarureti ile madde aynen bırakılmıştır.

Madde 5 — (A) cetvelinin 12 nci inşaat faslına aid esbabı mucibe lâyihasında da sebepleri arz ve izah edildiği ve hile Ankara istasyon ve Sivas atelyesi binalarının inşası ve atelyenin iltisak yollarının yapılması makas takımlarile atelye için ısmarlanmış olan bir kısım tezgâhların satın alınması ve tabiî ömrünü bitiren İzmit - Geyve arasında 65 ve Karaköy - Bozhöyük arasında 15 ki ceman 80 kilometrelik hattın çatlamak kırılmak tehlikesi baş göstermiş olduğundan yenilenmesi için 1936 senesinde sarfi icab eden para (2 750 000) lirayı bulmakta ve bu sebepten de (Kanunu mahsusuna tevfi kan Cumhuriyet Merkez bankasına bunun için verilecek % 1 de dahil olmak üzere) bütçede (2 777 500) lira açık görülmektedir.

Bu işlerin mühim bir kısmı 1935 bütçe kanununun 5 nci maddesi mucibince taahhüde bağlanmış olduğu gibi emniyeti seyir ve sefer bakımından 80 kilomet-

relik hattın yenilenmesine de katî zaruret görüldüğünden bu açık; 1936 bütçesinin ücret ve masraf tertiplerinden yapılacak tasarruflarla elde edilecek varidat fazlalarından ödenmek ve ancak lüzum ve ihtiyaç görüldükçe istimal edilmek üzere millî bankalardan (2 000 000) liraya kadar aktebilecek bir istikrazla temin olunacağından madde kanuniye o yolda teklif edilmiştir.

Madde 6 — Sivasta inşa edilmekte olan cer atelyesine muktazi tezgâhlar ile şofaj ve kuvvei muharrike santral ve sair fennî tesisatın mecmu bedeli 2 500 000 lirayı bulmaktadır. 1935 senesi bütçe kanununun 5 nci maddesi mucibince taahhüde bağlanarak inşasına başlanmış olan Ankara istasyon ve Sivas atelyesi binaları için 1936 senesinde ödemesi icab eden para (A) cetvelinde görüleceği üzere 1 600 000 liraya balığ olduğundan malî vaziyetin müsaadesizliği dolayısıyla atelyeye lüzumu olup yeni taahhüde bağlanacak tezgâhlar için de 1936 bütçesine tahsisat koymağa imkân görülememiştir. Bu sebepten 1936 malî yılı içinde taahhüdata girişilerek 1 000 000 lirası 1937 ve 1 500 000 lirası 1938 seneleri bütçelerine tahsisat olarak konmak ve sarfedilmek üzere işbu madde kanuniye teklif edilmiştir.

Madde 7 — Yapılacak tasarruflarla Anadolu demiryolları ve Haydarpaşa liman ve rıhtım şirketlerinin esham ve tahvilâtının satın alınması borcumuzun ve binnetice memleket haricine ödediğimiz faiz miktarının azalmasını intaç edeceği düşünüülerek geçen senelerde olduğu gibi bu sene de teklif edilmiştir.

Madde 8— Bu maddenin teklifi; masraf ve varidat arasında büyük farklar olması ve bilhassa varidat bütçesinde tahmin edilen miktarın elde edilememesi ihtimalleri tahakkuk ettiği takdirde idareyi malî ve naktî müşküllere düşürmekten korumak ve işletmenin fevkalâde ihtiyaçlarını her an karşılayabilecek kömür, malzeme ve travers stoku temin gayelerine matuf bulunmaktadır.

Madde 9 — Esas itibarile geçen senenin hükümlerini aynen ihtiva eden (D) cetvelindeki 3 numaralı fıkra mucibince Devlet demiryolları işletme idaresinin memur ve müstahdemlerinin senede bir defa ücretsiz hakkı ikiye çıkarılmış ve 4 nci fıkrasına da müfettişlik hududu içindeki seyahatlerine munhasır olmak üzere umumî müfettişler ilâve edilmiştir.

Madde 10 — 1483 numaralı kanunun 8 nci maddesinin 1 nci fıkrası hükmüne tevfikeyan idare encümenince verilmekte olan muvakkat seyahat müsaadenamelerinin ihtiyaca tekabül etmekte olduğu ve idare menfaatleri göz önünde tutularak azamî haddin yine 500 olarak tesbiti muvafık görülmüştür.

Madde 11 — Evvelden tayin ve tesbit edilmesi imkânsızlıkları masraf bütçemizin esbabı mucibesinde sırasile izah edilen masraflar geçen sene olduğu gibi bu madde ile mütehavvil olarak teklif edilmiştir.

Yalnız 1935 bütçe kanununun 12 nci maddesile mütehavvil olarak kabul edilen bu masraflardan (Mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları) na aid (G) fıkrası ile memur ve müstahdemler talimatnamesine tevfikeyan yapılacak sıhî yardımlara mahsus (H) fıkrası bu maddeden çıkarılmıştır.

Madde 12 — İdare memur ve müstahdemlerinin ihtiyaçlarını temin maksadile erzak, eşya ve mahrukat müsaadesine aid olan bu madde geçen sene bütçesinde olduğu gibi teklif edilmiş ve yalnız mahrukat için tesbit edilmiş olan 1000 kilonun ihtiyacı karşılamadığı görülmüş ve evli memurlarımızın ailevî vaziyetleri tetkik edilerek mühim bir kısmının çocukları olduğu görülmüş ve verilen müsaade evlilere munhasır olmak üzere 1500 kiloya çıkarılmıştır.

Madde 13 — Devlet demiryolları teşkilâtına dahil iken 1818 sayılı kanunla Nafia vekâletine bağlanan inşaat dairesinin 1930 malî yılı sonuna kadar muamelâtı idare-mizde kalmış olup mukaveleleri mucibince inşaat şirketlerine ve 1932 malî yılı sonuna kadar muayyen bazı hizmetlerin ifası için usul ve talimatına tevfikân memurin ve müstahdemine avans olarak yapılan tediyatın evrakı sarfiyeleri mevcud olmasına rağmen bunların seneleri bütçelerinden mahsubuna imkân bulunamadığından eski seneler bütçelerinde iptal edilmiş olan tahsisatı karşılık tutularak bu kabîl mütehakkak masrafların mahsuplarının icrası suretile elyevm muvakkat sarfiyat hesabında mukayyed bulunan avansların tasfiyesi zarurî görülmüş ve bu sebeple 13 ncü madde teklif edilmiştir

Madde 14 — Devlet demiryolları teşkilâtına dahil iken 1818 sayılı kanunla idareden ayrılarak Nafia vekâletine bağlanan inşaat dairesi teşkilâtında kalan demirbaş eşya ve bedelleri elyevm idare kayıtlarında mevcud olup her sene devredilmekte olduğundan mezkûr eşya kıymetlerinin terkinî suretile demirbaş eşya kayid ve hesaplarının tasfiyesi zarurî görülmüş ve bunun için 14 ncü madde teklif edilmiştir.

Madde 15 — 14 ncü maddedeki aynı esbaba binaen inşaat dairesinde kalan Arada ambarının her sene hesaplarımızda devredilmekte olan I-VI-1931 tarihindeki mevcudunun tasfiyesi zarurî görüldüğünden bu madde teklif edilmiştir

Madde 16 — Eski seneler bütçe kanunlarından hükümleri 1936 malî yılında da tatbik edilecek lüzumlu maddelerin Devlet usullerine tebaan (H) cetveli namı altında bir arada toplanmasını teminen bu madde konmuştur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 169
Esas No. 1/438

26 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1936 malî yılı bütçesine dair olup Başvekâletin 29 - II - 1936 tarih ve 6/693 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize verilmiş olmakla Nafia vekili Ali Çetinkaya ve Devlet demiryolları umum müdürü Ali Rıza hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1936 malî yılı için Hükûmetçe tahmin edilen varidat miktarı 1935 bütçesine nazaran 2 800 000 liralık bir fazlalık arz etmekte ise de 1935 yılı için tahmin olunan 20 200 000 liralık varidata Aydın hattının satın alınması sebebiyle bu hattın elde edilecek varidat için 2784 numaralı kanun mucibince varidat bütçesinde açılan fasla konan 2 500 000 lira da ilâve edildiği takdirde 1935 varidat muhammenatı yekûnunun 22 700 000 liraya balığ olduğu ve binaenaleyh aradaki farkın 300 000 liradan ibaret bulunduğu görülür.

Verilen ihşâ malûmata ve her gün biraz daha artmakta olan hatlarımızdan elde edilecek hasılatın da bu tezayüd nisbetinde inkişaf etmesi tabî bulunduğuna ve geçen seneden beri tatbik edilmekte olan tenzilâtli tarife ve halk ticaret biletleri ve tenezzüh katarları sebebiyle hat üzerinde seyahat eden yolcu adedinin mütemadiyen artmakta olmasına ve bunlardan başka 1936 malî yılı içinde mahsul vaziyetinin geçen seneye nisbetle daha müsaid bir şekil alacağı da ümid edilmekte olduğuna göre Hükûmetçe tahmin edilen varidatın elde edileceğine encümenimizce de kanaat hâsıl olmuş ve birinci faslın beşinci seyrihafif tertibine 100 000 ve 6 ncı muhtelif hasılat tertibine de 20 000 lira ilâve edilmek ve Nafia bütçesinin 693 ncü faslının 5 ncı maddesine, bakımı işletmeye devredilmiş hatlardaki nevakıs bedellerine mahsuben Devlet demiryolları idaresine verilmek üzere konmuş olan 250 000 liralık tahsisat ayrı bir fasıl olarak varidat bütçesine alınmak suretiyle varidat yekûnu 23 370 000 lira olarak kabul edilmiştir.

Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresinin 1935 malî yılı masrafları için 1935 bütçe kanunu ile 20 200 000 liralık tahsisat kabul edilmiş ise de Aydın hattının satın alınmasından dolayı bu hattın masraflarını karşılamak üzere 2784 numaralı kanunla kabul edilmiş olan 2 500 000 lira da ilâve edildiği takdirde 1935 malî yılı için bu idareye verilen tahsisat 22 700 000 lira tutmaktadır. 1936 yılı için teklif edilen lâyiha ile 25 777 500 liralık tahsisat istenmekte ise de masraf bütçesinde görülen mebalîğden 2 750 000 lirası Ankara garının ve Sivas atelyesinin inşasile Sivas atelyesi iltisak yolları ve makasları ve Sivas atelyesi tezgâhları, İzmit - Eskişehir arasındaki 80 kilometrelik hattın tecdid masrafı gibi zarurî ve fevkalâde masraflardan ibaret bulunmakta olduğundan aşağıda arz edilecek şekilde karşılanması derpiş edilen bu tahsisat, masraf bütçesinden çıkarılmış ve bu suretle hattın normal varidatının işletme masrafları ve mübayaa taksitleri tahsisatına tekabül etmekte olduğu ve bu sebeple bütçenin mütevazın bulunduğu görülmüştür. Hükûmetin teklifi üzerine birinci daimî memur ve müstahdemler faslının birinci maddesine 63 021, 9 ncü faslın birinci faiz ve aciyo maddesine 50 000, spor tahsisatına da 500 ve Nafia bütçesinden alınacak 250 000 lira aynı zamanda masraf bütçesinde encümenince açılan fasla tahsisat olarak konulmuş ve neticede masraf bütçesi yekûnu 23 364 657 lira olarak tesbit edilmiştir.

Yukarıda bahsolunan 2 750 000 liralık inşaat tahsisatına gelince; bu tahsisatın başlanan işlere ve izah edilen ihtiyaçlara göre kabulü zarurî olmakla beraber 1936 malî yılı zarfında elde edilecek varidat fazlasile bütçeden yapılacak tasarruf miktarını şimdiden tahmini kabil olamayacağı cihetle bu masrafların 1936 bütçesi tasarrufatı ve varidat fazlasile karşılanmak üzere istikrazla temini için Hükûmetçe teklif edilmiş olan 5 ncı madde encümenimizce muvafık görülmemiş ve madde bu maksatla yeniden hazırlanmıştır.

Bu suretle hâsıl olacak fazla varidat ve temin edilebilecek olan tasarrufat istikrazın itfasına kâfi gelmediği takdirde ödenemeyen kısmın müteakib seneler bütçelerine konacak tahsisatla kapatılması derpiş edilmiştir.

Lâyihanın 6 ncı maddesi 1937 ve 1938 senelerinde ödenmek üzere 2,5 milyon liralık taahhüde girişilmesine dair olup alınan izahata göre başlayan ve zarurî olan Sivas atelyesinin ikmalî için bu taahhüdün zarurî olduğu neticesine varılmış ise de tediye zamanlarının daha ihtiyatlı olarak tesbiti ve bunun için de

Hükûmetçe tetkikat iera edilerek buna dair ayrı bir kanun lâyihasının Büyük Millet Meclisine sunulması hem maksada ve hem de usule muvafık görüldüğünden bu madde lâyihadan çıkarılmıştır.

1 Haziran 1936 tarihinden itibaren meriyete girecek olan 2847 sayılı kanun ile bu idaredaki memuriyetlerin seri, derece ve aylıkları tesbit edildiğinden ve her derecede bulunacak memurun alacağı aylık, bu kanun hükmüne göre tahsis edileceğinden, geçen senelerde olduğu gibi bütçe kanununa, istihdam edileceklerin aylıkları hakkında bir cetvel bağlanmasına mahal kalmamak lâzımgelirdi. Ancak her derece ve memuriyette istihdam edileceklerin adedini dahi tesbit edecek olan teşkilât kanunu yapılamamış olmak sebebiyle mezkûr 2847 numaralı kanundaki memuriyetlerden her birinde kaç aded memur kullanılacağına dair lâyihaya bir cetvel bağlanması ve bunların aylıklarının mezkûr kanun hükmüne göre tesbiti lâzımgelceğine dair maddeye bir kayid konması muvafık görülmüş ve bütçeye konulan tahsisat miktarı da ona göre hesaplanmış olduğu anlaşılmıştır.

Umumî heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis Burdur <i>M. Şeref Özkan</i>	Reis V. Isparta <i>Mükerrem Ünsal</i>	M. M. Trabzon <i>Sırrı Day</i>	Kâtib İstanbul <i>F. Öymen</i>	Balıkesir <i>E. Adakan</i>
Çorum <i>M. Cantekin</i>	Çorum <i>E. Sabri Akgöl</i>	Gazi Anteb <i>A. H. Ayerdem</i>	Manisa <i>T. Türkoğlu</i>	Mardin <i>R. Erten</i>
Muş <i>Ş. Çiloğlu</i>	Muş <i>Ş. Ataman</i>	Ordu <i>H. Yalman</i>	Sivas <i>Remzi Çiner</i>	Yozgad <i>S. İğöz</i>

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme umum müdürlüğü 1936 malî yılı bütçe kanunu lâiyhası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1936 malî yılı masrafı için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (25 777 500) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Umumî müdürlüğün 1936 malî yılı zarfında eibayet edeceği varidat bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (23 000 000) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Umumî müdürlüğün 1936 malî yılı memur ve müstahdemlerle nakil vasıtaları kadroları bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4 — Umum müdürlük tarafından işletilmekte olan demiryollar, limanlar ve iskeleler ve maden ocaklarının bütün varidat ve hâsılatı bunlara mahsus kanun ve nizamnameler dairesinde tahsil olunur.

Erzurum - Sarıkamış ve şubata demiryolları için 1929 bütçesine bağı (C) işaretli tarife ahkâmı 1936 malî yılında da tatbik olunur. Bu tarifede tadilat ıerasına Nafia vekili salâhiyettardır.

MADDE 5 — İlişik (A) işaretli masraf cetvelinin 12 nci inşaat faslında yazılı işlerin ifası için 1936 senesi bütçesinin ücret ve masraf tertiplerinden yapılacak tasarruflar ile elde edilecek varidat fazlalarından ödenmek üzere Nafia vekili (2 000 000) liraya kadar istikraz aktine ve Maliye vekili de bu istikraz kefalet etmeğe mezundur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1936 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 23 364 657 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Umum müdürlüğün 1936 malî yılı masraflarına karşılık olan varidat bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 23 370 000 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Umum müdürlüğün 1936 malî yılı daimî memur ve müstahdemlerle nakil vasıtaları kadroları bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde derece ve sayıları gösterilen daimî memur ve müstahdemlerin aylıkları 2847 numaralı kanunun hükümleri dairesinde tesbit ve tesviye olunur.

AMDDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — 600 000 lirası Ankara istasyonu binasının ve 1 000 000 lirası Sivas atelyesinin inşaatına, 100 000 lirası Sivas atelyesinin iltisak yolları ile makaslarının yapılmasına, 100 000 lirası Sivas atelyesi tezgâhlarının mubayaa ve imaline ve 950 000 lirası da İzmit - Eskişehir arasındaki hattın 80 kilometrelik kısmının teedidine sarfedilmek üzere 2 750 000

liraya kadar istikraz aktine veya bankalarda hesabı cari açtırmaya Nafia vekili ve bu hususa kefalet etmeğe ve icabında Hazine bonusu çıkarmaya da Maliye vekili salâhiyetlidir.

Bu membalardan hasıl olan mebalığ bir taraftan varidat bütçesinde açılacak hususî fasla irad ve diğer taraftan masraf bütçesinde yukarıda yazılı hizmetlerin her biri için açılacak hususî fasullara tahsisat kaydolunur. 1936 malî yılı masraf bütçesinin tasarrufatı ile varidat fazlaları bu istikrazın itfasına tahsis olunmuştur. Mezkûr istikrazın bu suretle itfa edilemeyen kısmı idarenin müteakip yıllar bütçelerine konacak tahsisat ile karşılanır.

MADDE 6 — Sıvasta inşa edilmekte olan cer atelyesine muktazi tezgâhlar ile sair tesisatına 1937 ve 1938 senelerinde sarfi icabeden miktar mezkûr seneler bütçelerine tahsisat olarak konulmak üzere Nafia vekili; 2 500 000 liraya kadar taahhüdat icrasına mezundur.

MADDE 7 — Bütçenin ücret ve masraf fasıllarından yapılacak tasarruflarla varidat fazlasından 5 nci maddede yazılı hizmetler yapıldıktan sonra bakıyesi karşılık tutularak Anadolu demiryolları ve Haydarpaşa liman ve rıhtım şirketleri esham ve tahvilâtı satın alınır.

MADDE 8 — 1936 yılı muamelâtı nakdiyesinin tedviri ve 400 000 liraya kadar malzeme ve 600 000 liraya kadar kömür ve 500 000 liraya kadar ahşap travers stokları yapmak için umumî müdürlük (mevcud hesabı cari dahil) 2 000 000 liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde hesabı cari küşadına ve Maliye vekili de bu istikraza kefalet etmeğe mezundur.

MADDE 9 — Devlet demiryolları şebekesi üzerinde 1936 yılı zarfında ücretsiz veya tenzilâtli ücretle seyahat etmek salâhiyetini haiz olanlar bağı (D) işaretli cetvelde gösterilir.

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Aynen kabul edilmiştir.

rilenlerdir. Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vazafine dair 23 mayıs 1927 tarih ve 1042 numaralı kanunun 24, 28, 30 ve 34 ncü maddelerinin eşhas nakliyatına aid hükümlerile mezkûr kanunu muaddil 1 haziran 1929 tarih ve 1483 sayılı kanunun 8 nei maddesinin 2 nei fıkrası hükmü 1936 malî yılı zarfında tatbik olunmaz.

1042 numaralı kanunun 25 nei maddesile 21 haziran 1930 tarih ve 9623 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararnamesinin hükümleri bakidir.

MADDE 10 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin teşkilât ve vazafine dair olan 1042 numaralı kanunu muaddil 1483 numaralı kanunun 8 nei maddesinin 1 nei fıkrasına tevfikan idare encümenince verilecek muvakkat müsaadenamenin adedi (500) ü geçemez.

MADDE 11 — Aşağıda gösterilen fıkralarda yazılı hizmetlerden her birinin senesi bütçesine konulan tahsisatı kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum görülecek miktarı teddiyeye umumî müdürlük mezundur. Bu suretle husule gelecek tahsisat farkı hesabı katide ayrıca gösterilir:

- A - Tahmil ve tahliye ücretleri,
- B - Mahkeme masrafları ve aidat,
- C - Semplon ekspresi açığından Türkiye hissesi,
- D - Reddiyat ve bilet satışı aidatı,
- E - İrat getiren emlak vergileri,
- F - Tekaid, dul ve yetim maaşları.

MADDE 12 — Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri için Nafia vekâletince tasdik edilmiş memur ve müstahdemler talimatnamesi hududu dahilinde kalmak şartile haftada beşer kiloyu geçmemek üzere getirilecek erzak ve eşya ile evlilere senede (1 500) ve bekârlara (1 000) kiloya munhasır olmak üzere getirilecek mahrukat meccanen naklolunur.

MADDE 8 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13 — 1932 malî yılı sonuna kadar sarfolunup ta mahsubu iera edilmeyen mebalîğin eski seneler bütçelerinde kullanılmayan tahsisatı karşılık tutularak 1936 malî yılı bütçesinde açılacak ayrı bir fasla masraf kaydı suretile mahsubu iera olunur.

MADDE 14 — 1818 sayılı kanunla inşaat ve işletmenin ayrılması üzerine inşaat dairesi teşkilâtında kalıp Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlük kayıtlarına dahil bulunan demirbaş eşya bedelleri terkin olunur.

MADDE 15 — 1818 sayılı kanun mucibince inşaata devredilen Arada ambarının 1 - VI - 1931 tarihindeki mevcudu 1936 bütçesinde açılacak bir fasla tahsisat kayid ve mahsubu iera olunur.

MADDE 16 — 1932 - 1935 malî yılları bütçe kanunlarından hükümleri 1936 malî yılı zarfında dahi devam edecek olanları bağı (II) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 17 — Bu kanun 1 haziran 1936 tarihinden muteberdir.

MADDE 18 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

20 - IV - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. E. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

MADDE 11 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16 — Aynen kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1935 Malî yılı tahsisatı Lira	1936 malî yılı için Hükümetçe taleb edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
1		Ücret ve yevmiyeler			
	1	Daimî memur ve müstahdemler	5 120 720	6 353 972	6 416 993
	2	Muvakkat memur ve müstahdemler	30 000	26 000	26 000
	3	Ankara mesken tazminatı	0	150 000	150 000
		Fasıl yekûnu	5 150 720	6 529 972	6 592 993
2		Daimî memuriyet harcırahı			9 960
3		Muvakkat memuriyet harcırahı	100 000	121 701	26 259
4		Müfettişler harcırahı			85 482
5		İdare teşkilâtına dahil memur ve müstahdemlere yardım			
	1	Memur ve müstahdemler elbise bedeline % 50 yardım	85 529	85 000	85 000
	2	Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye	30 000	10 000	10 000
	3	Mekteb bulunmayan yerlerdeki memur ve müstahdem çocuklarının tahsil masraflarına yardım	25 000	25 000	25 000
	4	Mualecat ve sıhî imdad kutuları masrafı, memurlara ve ailelerine sıhî muavenet, cenaze ve sıhî nakliye masrafları	150 000	150 000	150 000
	5	2454 numaralı kanun mucibince verilecek tekaüd aidatı ile malûliyet karşılığı	386 000	420 000	420 000
		Fasıl yekûnu	676 529	690 000	690 000
6		İdare masrafları			
	1	Kırtasiye, matbu evrak ve mecmua bedeli	116 000	125 000	125 000
	2	Mefruşat ve demirbaş tamir, teçdid ve tezyidi masrafları	209 500	220 050	220 050
	3	Posta, telgraf ve telefon ücretleri	6 000	8 000	8 000
	4	İlân ücretleri	7 000	8 000	8 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1935	1936 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı	Hükûmetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
			Lira	Lira	Lira
	5	Mahkeme masrafları, serbest avukat ücretleri ve aidat	3 000	20 016	20 016
	6	Kilometre tazminatı	340 000	365 000	365 000
	7	Mebani icarı, memur ve müstahdenlere verilecek ev kirası	61 000	68 520	68 520
	8	İrad getiren emlâk vergileri	5 000	5 000	5 000
	9	Müteferrik masraflar [Misafir kabul masrafı dahil]	45 000	38 310	38 310
	10	Temsil masrafı	1 000	1 000	1 000
Fasıl yekûnu			793 500	858 896	858 896
7		İşletme masrafları			
	1	Mebani, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ ve sair müstehlek mevad masrafları	2 545 057	2 700 740	2 700 740
	2	Muharrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları	1 800 000	2 328 519	2 328 519
	3	Hat, köprüler, telgraf hatları, liman, rıhtım, iskele ve dubalar tamir masrafları, fidanlık- lar ücret ve masrafları ile yol alât, edevat ve levazımının tamir, teccid ve tezyidi masrafları	2 427 042	2 820 135	2 820 135
	4	Fevkalâde kazalar, arızalar ve sel tahribatı masrafları	20 000	20 000	20 000
	5	Sabit tesisatın tamir ve tevsii ve yeniden inşası masrafları	207 937	170 000	170 000
	6	Elektrikli ve elektriksiz işa- retler masrafları	10 000	10 000	10 000
	7	Transit vagonların edevat ta- tili ücreti	5 000	3 000	3 000
	8	Kaza ve ticarî eşya hasarat ve zayıat tazminatı	6 000	3 000	3 000
	9	Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	150 000	93 000	93 000
Fasıl yekûnu			7 171 036	8 148 394	8 148 394

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1935	1936 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
8		Mütenevvi masraflar			
	1	Gayrimelhuz masraflar	5 000	2 000	2 000
	2	Beynelmilel şimendiferler kongresine iştirak masrafları	4 000	4 000	4 000
	3	Semplon ekspresi açığından Türkiye hissesi	3 000	3 000	3 000
	4	Ecnebi memleketlere gönderilecek talebe ile stajyer memurların ücret ve masrafları	20 000	20 000	20 000
	5	Ecnebi mütehassısların ücret ve masrafları	70 000	100 000	100 000
	6	Demiryollar spor teşekküllerine yardım	1 000	500	1 000
		Fasıl yekûnu	103 000	129 500	130 000
9		Borçlar			
	1	Faiz ve aciyo	100 000	100 000	150 000
	2	Eski seneler borçları	4 000	7 000	7 000
	3	Reddiyat ve bilet satışı aidatı	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	105 000	108 000	158 000
10		Tesisat ve tevsiat masrafları	964 600	273 200	273 200
11		Sigorta ücret ve sermayesi	40 000	55 000	55 000
12		Tekaüd, dul ve yetim maaşları	1 860	1 860	1 860
13		Mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları	4 893 755	5 855 755	5 855 755
0		Yeni inşaat			
		Ankara istasyon binası	0	600 000	0
		Sivas atelyesi binası	0	1 000 000	0
		Sivas atelyesi iltisak yolları ve makasları	0	100 000	0
		Sivas atelyesei tezgâhları	0	100 000	0
		İzmit - Eskişehir arasında tabii ömürlerini bitiren 80 kilometrelik hattın tecdid masrafı	0	950 000	0
		Fasıl yekûnu	0	2 750 000	0

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1935	1936 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
14		Bakımı idareye devredilen hatların noksanlarının ikmali masrafı	0	0	250 000
0		2784 numaralı kanunun 3 ncü maddesile Aydın hattı umumî masrafları için verilen tahsisat	2 500 000	0	0
15		1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	200 000	255 222	228 858
UMUMÎ YEKÜN			22 700 000	25 777 500	23 364 657

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1935	1936 malî yılı için	
			Mali yıl muhammenatı Lira	Hükûmetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Demiryollar işletme hasılatı			
	1	Yolcu	4 600 000	6 150 000	6 150 000
	2	Yolcu ağırlığı	150 000	200 000	200 000
	3	Mesajeri	400 000	450 000	450 000
	4	Seyri seri	750 000	900 000	900 000
	5	Seyri hafif	12 785 000	13 750 000	13 850 000
	6	Muhtelif hasılat	500 000	550 000	570 000
		Fasıl yekûnu	19 185 000	22 000 000	22 120 000
2		Liman ve rıhtım hasılatı			
	1	Haydarpaşa liman ve rıhtımı	700 000	630 000	630 000
	2	Derince limanı	150 000	150 000	150 000
		Fasıl yekûnu	850 000	780 000	780 000
3		Sıhhiye tevkifatı	150 000	170 000	170 000
4		Mütenevvi hasılat			
	1	İstimalden iskât edilen vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	5 000	5 000	5 000
	2	Memurlardan alınacak tahsil ücreti	5 000	2 500	2 500
	3	İdareye aid binalardan alma- cak icar bedeli	5 000	35 000	35 000
	4	1 haziran 1912 tarihli itilâfna- mesine tevfikân İzmir Liman idaresinden senevi maktuan alınacak bedel	0	7 500	7 500
		Fasıl yekûnu	15 000	50 000	50 000
5		Bakımı işletmeye devredilmiş hatlardaki nevakıs bedellerine mahsuben Nafia vekâleti büt- çesinden alınacak mebalîğ	0	0	250 000
0		2784 numaralı kanunun 4 ncü maddesile kabul edilen Aydın hattı varidatı	2 500 000	0	0
		UMUMİ YEKÛN	22 700 000	23 000 000	23 370 000

C - CETVELİ

MERKEZ

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Umumî müdürlük</i>		
Umumî müdür	1	1
» » muavini	2	2
» kâtib	5	1
Evrak ve dosya âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	2
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	4
S. 1. Memur	12	2
		14
<i>Umumî müfettişlik</i>		
Umumî müfettiş	2	1
Müfettiş	4	1
»	5	1
S. 1. Müfettiş	6. II	2
Masa şefi	11	1
		6
<i>İstatistik âmirliği</i>		
İstatistik âmiri	6. II	1
Masa şefi	11	4
S. 1. Memur	12	1
S. 2. »	14	2
		8
<i>Yol dairesi</i>		
Yol dairesi reisi	3	1
» heyeti fenniye müdürü	4	1
» reis muavini	5	1
Demir köprüler heyeti fenniye müdürü	5	1
» atelye müdürü	6. I	1
S. 1. Yol müfettişi	6. II	1
» diplomalı mühendis	6. II	4
Ziraat müfettişi	6. II	1
İstimlâk âmiri	7	1
Emniyet tesisatı müfettişi	7	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. 2. Diplomalı mühendis	8	7
S. 1. Merkez fen memuru	8	1
S. 1. Telgraf müfettişi	8	3
S. 2. Şube şefi	9	2
İstimlâk şefi	9	2
Kalem âmiri	9	1
Baş ressam	10	1
S. 2. Merkez fen memuru	10	5
» telgraf müfettişi	10	3
S. 1. Ressam	11	6
Masa şefi	11	3
Muhasib	11	6
S. 1. Demir köprüler kısım şefi	11	4
» memur	12	5
S. 2. Demir köprüler kısım şefi	12	2
» ressam	13	3
» memur	14	2
Mavici	17. III	2
S. 1. Bekçi	18. II	1
S. 2. »	18. III	2
S. 1. Yol ameleşi	19. I	2
		76

Cer dairesi

Cer dairesi reisi	3	1
» heyeti fenniye müdürü	4	1
» reis muavini	5	1
Atelyeler müdür muavini	5	1
S. 1. Cer müfettişi	6. II	1
S. 2. »	8	1
» diplomalı mühendis	8	4
Kalem âmiri	9	3
S. 2. Merkez fen memuru	10	8
S. 1. Ressam	11	2
Masa şefi	11	6
S. 1. Memur	12	8
S. 2. »	14	2
S. 1. Daktilo	14	1
S. 2. »	16	2
Mavici	17. III	1
		43

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Ticaret ve hasılat</i>		
Ticaret ve hasılat reisi	3	1
» reis muavini	5	1
Hasılat reis muavini	5	1
S. 1. Müfettiş	6. II	7
S. 2. »	8	10
Murakıb	9	13
Kalem âmiri	9	6
» şefi	10	8
Müdekkik	10	2
Masa şefi	11	33
S. 1. Memur	12	58
S. 2. »	14	62
Memur namzedi	17. I	16

218

Maliye ve muhasebe işleri

Maliye ve muhasebe işleri müdürü	4	1
» » » mnavini	5	1
Mesul muhasib	6. II	9
S. 1. Müfettiş	6. II	3
S. 2. »	8	4
Kalem âmiri	9	11
» şefi	10	4
Müdekkik	10	5
Masa şefi	11	31
Muhasib	11	22
S. 1. Memur	12	30
S. 2. »	14	26
S. 1. Veznedar	10	9
S. 2. »	12	17
» bekçi	18. III	11

184

Hareket dairesi

Hareket dairesi reisi	3	1
» reis muavini	5	1
S. 1. Hareket müfettişi	6. II	1
S. 2. » »	8	1
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	2

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. 1. Memur	12	2
S. 2. »	14	1
		<hr/>
		10

Sıhhat işleri müdürlüğü

Sıhhat işleri müdürü	5	1
S. 1. Müfettiş	6. II	1
S. 1. Doktor (Mütehassıs)	6. II	3
Ecza methar şefi	9	1
Masa Şefi	11	1
S. 1. Memur	12	1
S. 2. »	14	2
Hemşire	17. I	1
Etüv makinisti	17. I	1
Hasta bakıcı	17. II	4
Aşçıbaşı	17. II	1
S. 2. Hademe	18. III	5
		<hr/>
		22

Zat işleri müdürlüğü

Zat işleri müdürü	5	1
Kalem âmiri	9	1
» şefi	10	1
Masa »	11	12
S. 1. Memur	12	3
S. 2. »	14	1
		<hr/>
		19

Malzeme müdürlüğü

Malzeme müdürü	4	1
» » muavini	5	1
S. 1. Müfettiş	6. II	1
S. 2. »	8	3
Kalem âmiri	9	3
Müdekkik	10	6
Masa şefi	11	1
Muhasib	11	5
S. 1. Memur	12	10
S. 2. »	14	13
		<hr/>
		44

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Hukuk işleri müdürlüğü</i>		
Hukuk işleri müdürü	4	1
» » » muavini	5	1
S. 2. Avukat	8	2
Masa şefi	11	1
S. 2. Memur	14	1
Memur namzedi	17. I	1
		7

<i>Daire kalem şefliği</i>		
Kalem şefi	10	1
S. 2. Memur	14	1
S. 1. Hademe	18. II	3
S. 2. »	18. III	59
» bekçi	18. III	2
		66

İŞLETME MÜDÜRLÜKLERİ

S. 1. İşletme müdürü	3	5
S. 2. » »	4	3
İşletme âmiri	6. I	2
Kalem âmiri	9	6
» şefi	10	6
Masa şefi	11	9
S. 1. Memur	12	16
S. 2. »	14	7
Memur namzedi	17. I	3
		57

<i>İşletme hekimlikleri</i>		
S. 2. Doktor	8	51
S. 1. Eczacı	10	2
S. 2. Kimyager	10	1
S. 2. Eczacı	11	18
S. 1. Memur	12	2
S. 2. »	14	1
Başhemşire	14	1
Eczacı kalfası	14	14

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Lâboratuar kalfası	14	1
		91

İşletmeler hukuk işleri âmirlikleri

Hukuk işleri âmiri	6. II	1
S. 2. Avukat	8	3
Masa şefi	11	1
		5

İşletmeler daire memurlukları

S. 1. Memur	12	1
S. 2. »	14	1
S. 1. Bekçi	18. II	1
S. 1. Hademe	18. II	30
S. 2. Bekçi	18. III	5
S. 2. Hademe	18. III	167
		205

Haydarpaşa liman ve rıhtım başmüfettişliği

Liman rıhtım başmüfettişi	6. I	1
» » müfettişi	7	1
S. 2. Müfettiş	8	1
Kalem şefi	10	1
Tahmil ve tahliye şefi	11	1
Masa şefi	11	5
Silo şefi	11	1
S. 1. Memur	12	2
Deniz başmemuru	13	1
S. 2. Memur	14	1
Romorkör kaptanı	14	1
» makinisti	15	2
Mavna kaptanı	17. I	5
Romorkör ateşçisi	18. II	3
S. 1. Hademe	18. II	1
S. 1. Bekçi	18. II	2
S. 2. Hademe	18. III	3
S. 2. Bekçi	18. III	22
Mağazacı	18. III	2
S. 1. Amele	19. I	17
S. 2. »	19. II	5
		78

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>İşletmeler yol başmüfettişlikleri</i>		
Yol başmüfettişi	6. I	6
S. 1. Yol müfettişi	6. II	11
Mühendis şube şefi	7	12
S. 2. Mühendis	7	3
S. 1. Şube şefi	8	24
S. 2. » »	9	9
Kalem şefi	10	9
S. 2. Merkez fen memuru	10	6
S. 1. Kısım şefi	11	40
Muhasib	11	31
S. 1. Fidanlık fen memuru	11	5
S. 1. Memur	12	13
S. 2. Kısım şefi	12	110
» fidanlık fen memuru	12	2
» Memur	14	31
Telefon tesisat memuru	15	9
Telefoncu	17. III	21
S. 2. Bekçi	18. III	109
S. 1. Yol ameleşi	19. I	153
Geçit bekçisi	19. I	216
S. 2. Yol ameleşi	19. II	10
		830

İşletmeler cer başmüfettişlikleri

Cer başmüfettişi	6. I	7
S. 1. Cer müfettişi	6. II	5
» elektrik işleri şefi	7	2
S. 2. Cer mühendisi	7	1
» mühendis cer müfettişi	7	1
» cer müfettişi	8	4
Mühendis depo şefi	8	4
S. 2. Diplomalı mühendis	8	7
S. 1. Merkez fen memuru	8	1
S. 2. Elektrik işleri şefi	8	1
S. 1. Depo şefi	9	11
S. 2. Atelye şube âmiri	9	1
S. 2. Depo şefi	10	20
Kalem şefi	10	9
Şef montör	11	5
S. 1. Ressam	11	2

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Baş makinist	11	13
S. 1. Makinist	12	111
S. 1. Memur	12	32
» sabit makinist	13	17
S. 2. Ressam	13	3
Baş revisör	13	10
S. 2. Memur	14	41
S. 2. Makinist	14	176
Puvantör	15	3
Mezun ateşçi	15	132
S. 1. Şoför	15	6
S. 2. »	16	7
S. 2. Sabit makine makinisti	17. I	11
S. 3. Şoför	17. I	3
Ateşçi	17. II	313
S. 2. Revizör	17. II	3
Gardivagon	18. I	175
Sabit makine ateşçisi	18. II	181
S. 1. Bekçi	18. II	1
S. 2. »	18. III	50
Mağazacı	18. III	9
		1378

İşletmeler hareket başmüfettişlikleri

Hareket başmüfettişi	6. I	7
S. 1. Hareket müfettişi	6. II	11
S. 2. » »	8	27
S. 1. Gar şefi	9	4
S. 2. »	10	9
Kalem şefi	10	1
S. 1. İstasyon şefi	11	61
S. 1. Tren muayene memuru	11	10
» Ressam	11	1
» Memur	12	19
S. 2. İstasyon şefi	12	142
» Tren muayene memuru	12	6
S. 3. İstasyon şefi	13	430
S. 1. Ambar muhasibi	13	6
S. 2. Memur	14	17
Hareket memuru	14	222
S. 1. Şef tren	14	67
S. 2. Ambar muhasibi	14	113
Baş yardımcı	14	22
S. 2. Şef tren	15	188

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. 1. Yardımcı	15	98
Baş manavracı	15	4
S. 2. Yardımcı	16	134
Bagaj kondoktörü	16	95
Memur namzedi	17. I	76
S. 1. Manevracı	17. II	78
Kondoktör	17. II	278
Kopyacı	17. III	5
S. 2. Manevracı	17. III	73
S. 1. Lâmbacı	18. I	11
S. 1. Bekçi	18. II	19
S. 2. Lâmbacı	18. II	8
Gardfren	18. II	488
S. 1. Makascı	18. III	151
S. 2. Bekçi	18. III	108
Hamal başı	18. III	12
S. 2. Makascı	19. I	434
S. 1. Hamal	19. I	9
S. 2. »	19. II	124
		3568

MASRAF TERTİBİNDEN ÜCRET ALANLAR

Tesellüm ve sevk şefliği

Tesellüm şefi	8	1
S. 1. Kimyager	9	1
Müdekkik	10	1
Masa şefi	11	6
S. 1. Memur	12	5
S. 2. »	14	2
Amele çavuşu	18. I	1
S. 2. Bekçi	18. III	2
S. 2. Hademe	18. III	2
		21

Haydarpaşa mağazası

S. 1. Mağaza şefi	7	1
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	8
S. 1. Memur	12	9
S. 2. »	14	4
Kamyon şoförü	17. III	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Amele çavuşu	18. I	1
S. 2. Bekçi	18. III	5
S. 2. Hademe	18. III	3
S. 2. Amele	19. II	10
		<hr/>
		43

Ankara mağazası

S. 1. Mağaza şefi	7	1
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	4
S. 1. Memur	12	4
S. 2. »	14	2
Memur namzedi	17. I	1
Kamyon şoförü	17. III	1
Amele çavuşu	18. I	1
S. 2. Bekçi	18. III	4
S. 2. Hademe	18. III	2
S. 2. Amele	19. II	10
		<hr/>
		31

Konya mağazası

S. 2. Mağaza şefi	9	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	2
S. 1. Memur	12	3
S. 2. »	14	3
Memur namzedi	17. I	1
Amele çavuşu	18. I	1
S. 2. Bekçi	18. III	2
S. 2. Hademe	18. III	1
S. 2. Amele	19. II	5
		<hr/>
		20

Eskişehir mağazası

S. 1. Mağaza şefi	7	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	4
S. 1. Memur	12	7
S. 2. »	14	4
Memur namzedi	17. I	1
Amele çavuşu	18. I	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. 2. Bekçi	18. III	4
» hademe	18. III	2
» amele	19. II	10
		<hr/>
		35

İzmir mağazası

S. 1. Mağaza şefi	7	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	1
S. 1. Memur	12	6
S. 2. »	14	6
Memur namzedi	17. I	1
Kamyon şoförü	17. III	1
Amele çavuşu	18. I.	1
S. 2. bekçi	18. III	2
» hademe	18. III	1
» amele	19. II	9
		<hr/>
		30

Erzurum mağazası

Masa şefi	11	1
S. 2. Memur	14	3
» bekçi	18. III	2
» hademe	18. III	1
» amele	19. II	5
		<hr/>
		12

Eskişehir atelyesi : (Merkez ve işletmeler)

S. 1. Atelye müdürü	5	1
S. 2. » »	6. II	1
S. 2. Diplomalı mühendis	8	2
S. 1. Merkez fen memuru	8	2
» Atelye şube âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	1
S. 2. Atelye şube âmiri	9	9
» Merkez fen memuru	10	8
S. 1. Ustabaşı	10	1
Masa şefi	11	4
S. 1. Ressam	11	1
S. 2. Ustabaşı	11	2
Şefmontör	11	6

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. 1. Memur	12	3
Başpuvantör	12	1
S. 1. Sabit makinist	13	1
S. 2. Memur	14	6
Puvantör	15	7
S. 2. Sabit makinist	17. I	1
Mavici	17. III	1
S. 2. Bekçi	18. III	14
		<hr/>
		73

Halkapınar atelyesi: (Merkez ve işletmeler)

S. 2. Atelye müdürü	6. II	1
S. 1. Atelye şube âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	1
S. 2. Atelye şube âmiri	9	1
S. 1. Ustabaşı	10	1
» Ressam	11	1
S. 2. Ustabaşı	11	3
S. 1. Memur	12	1
S. 2. »	14	2
Puvantör	15	3
Memur namzedi	17. I	1
S. 2. Sabit makine ateşçisi	18. II	2
» Bekçi	18. III	1
		<hr/>
		19

Alsancak atelyesi: (Merkez ve işletmeler)

S. 1. Atelye şube âmiri	8	1
S. 2. Ustabaşı	11	1
S. 1. Memur	12	1
S. 2. Ressam	13	1
» Memur	14	3
Puvantör	15	2
S. 1. Bekçi	18. II	8
S. 2. »	18. III	2
		<hr/>
		19

Matbaa âmirliği

Matbaa âmiri	7	1
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	2

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. 1. Memur	12	1
S. 2. »	14	3
» Bekçi	18. III	1
» Hademe	18. III	2
» Amele	19. II	2
		13

Müteferrik müstahdemler

S. 2. Diplomalı mühendis	8	1
S. 1. Ustabaşı	10	1
» Sürveyan	12	1
» Sabit makinist	13	1
S. 2. Memur	14	1
Memur namzedi	17. I	1
S. 2. Çavuş	17. II	1
Amele çavuşu	18. I	1
Bahçivan	18. II	20
S. 2. Bekçi	18. III	11
		39

Eskişehir talebe pansiyon kadrosu

Kalem şefi (Pansiyon müdürü)	10	1
S. 1. Memur (Müzakereci muallim)	12	2
S. 2. Memur	14	1
Hemşire	17. I	1
Aşçıbaşı	17. II	1
S. 2. Hademe	18. III	7
		13

1 — *Umumî yekûn dahilinde kalmak şartile ihtiyaç görüldüğü takdirde kadrolar arasında münakale icrasına Umumî müdürlük salâhiyettardır.*

2 — *Masraf tertibine dahil bulunan telgraf çavuşları, sürveyanlar, yol bekçileri, baş revizör, revizör, baş montör, sabit makine makinisti ve ateşçileri, amele çavuşları, amele, lavajcı, yol çavuşu ve muavinleri, hamallarla 2847 numaralı barem kanununa ilişik (2) numaralı cetvelde yazılı bulunan müstahdeminin aded kadroları ihtiyaca göre Umumî müdürlükçe tayin olunur.*

3 — *Kullanılacak bekçi köpeklerinin tesbit ve iaşesinin müteferrika tahsisatından tayin ve tefrikına Umumî müdürlük salâhiyettardır.*

4 — *Leninakandaki istasyon şefinin ücretine ilâveten müteferrika tertibinden verilecek tahsisatın miktarı Umumî müdürlükçe tayin olunur.*

NAKİL VASITALARI KADROSU

	Aded
Hizmet otomobili	1
Mağaza kamyonu	3
Kamyon (Samsun - sahil hattında)	2
	6
Binek atı (Çeltik maden mühendisliği emrinde)	1

D - CETVELİ

Ücretsiz seyahat etmek hakkını haiz olanlar

1 — Devlet demiryolları işletme idaresi memur ve müstahdemlerinden hatların teftiş, inşa, tamir, muhafaza, idare ve işletme işleriyle muvazzaf olanlarla sıhî işler ve teşkilâtta vazifedar bulunanlar,

2 — Sabit vazifelerde olup ta buldukları yerden diğer bir yere naklen tayin veya yeniden vazifelendirilen veya hizmetten ayrılan Devlet demiryolları memurları ile müstahdemleri ve beyannamelerinde yazılı aileleri efradı (Kendi eşyaları ile ev eşyaları dahil),

3 — Senede iki defaya münhasır olmak üzere gidecekleri yere kadar gidiş ve gelişlerinde Devlet demiryolları işletme idaresinin ve senede bir defa olmak üzere Nafia vekâleti demiryolları ve limanları inşaat dairesinin bilûmum memur ve müstahdemleriyle (işletmedeki usulüne tevfikân) senede bir defaya münhasır ol-

mak üzere bunlarla birlikte ikamet eden hârcırah kanunu ile muayyen aileleri efradı (kendi eşyaları dahil),

4 — Vazife icabı olarak seyahat eden umumî müfettişler (müfettişlik hududu içindeki seyahatlerinde), valiler (vilâyet hududu içindeki seyahatlerinde), kaymakamlar (kazaları hududu içindeki seyahatlerinde), nahiye müdürleri (nahiyeleri hududü içindeki seyahatlerinde),

(Ancak bu zevat seyahatleri dolayısıyla ayrıca yol masrafları almazlar).

5 — Her yoleu katarında inzıbatı temine memur en fazla iki polis ve bir inzıbat memuru, postaya refakat eden bir veya iki seyyar, dahilî ve millî emniyet için Nafia vekâletinin alâkadâr vekâletlerle birlikte tesbit edeceği miktardaki kartları hamil olan sivil veya formalı zabıta memurları,

6 — Nafia vekâleti müsteşarı, münakalât reisi ile Demiryollar ve limanlar inşaat dairesinin müseccel memur ve müstahdemlerinden vazifeleri icabı seyyar olanlarla devir ve teftişe memur bulunanlara mikdarları inşaat dairesince bildirilmek şartile hizmet kartı verilir.

Sabit vazifelerde olup ta buldukları yerden diğer bir yere nakledilen veya diğer bir vazifeye gönderilen demiryolları inşaat memur ve müstahdemlerine vazifeleri başına en kısa yoldan gitmek şartile gidiş ve gelişlerinde perimi verilir.

7 — Demiryolları güzergâhında Devlet telgraf hat ve merkezlerinin inşaat ve tamirlerini ifa ve bu inşaat ve tamirleri teftiş işleriyle muvazzaf fen müfettişleri ve hat memurları,

8 — Mütakabiliyet şartile mücavir demiryolu şirketleri memurlarından Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edeceklerle beynelmilel mütakabiliyet şartile ecnebi memleketler demiryolları memurlarından ve aileleri efradından Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edecekler,

9 — Nafia vekili emrile hâmiline mahsus olarak verilecek 4 adet kart hâmilleri,

10 — Yevmî vazifeleri dolayısıyla banliyö güzergâhında oturan Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri,

Tenzilâtlı ücretle seyahat etmek hakkını haiz olanlar

1 — Devlet demiryolları işletme idaresi ve Nafia vekâleti demiryollar ve Limanlar inşaat dairesinin memurları ve müstahdemleri ile hârcırah kanunu ahkâmına dahil olan aileleri efradı (Senede iki defaya munhasır olmak üzere),

2 — Beynelmilel mütakabiliyet şartile ecnebi memleketler demiryolları memurlarından ve mütakabiliyet şartile civar hatlar memurlarından Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edecek olanlar ve aileleri,

H - CETVELİ

1932 malî senesi bütçe kanunu: No. 1978

MADDE 6 — Mudanya iskelesinin harb esnasında askerî demiryolları idaresince tecediden inşa edilmiş olmasından mütehasıl hukuk ve menafi Mudanya belediyesine terk olunmuştur.

Devlet demiryollarına aid olup ta işbu iskeleden geçecek olan malzeme, mahrukât, alât ve edevattan belediyece resim alınmaz.

1934 malî senesi bütçe kanunu: No. 2478

MADDE 13 — Anadolu demiryolları idaresince Eskişehir ve Kütahya vilâyetleri çiftçilerine tevzi edilen tohumluk bedelinden idareye henüz borçlarını ödemeyenlerden yoksuzlukları mezkûr vilâyetlerce bildirileceklerin borç kayıtları terkin ve diğerlerinin takip ve tahsiline devam olunur.

sait ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 10 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanuna müzeyyel 25 haziran 1932 tarih ve 2030 numaralı kanunun 1 nci maddesi ile tayin edilen 45 günlük müddet Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresine munhasır olmak üzere 75 güne iblâğ edilmiştir.

MADDE 14 — Muayyen tarifeli ve

1935 malî senesi bütçe kanunu: No. 2740

MADDE 13 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresi, inşaat, balâst, travers, malzemei ferşiye, muharrik ve müteharrik edevat, kömür, kereste, demir köprüler ve aksamı ile, tahmül ve tahliye işleri için senesi bütçesindeki tahsisatın nisfını tecavüz et-

memek şartile âti seneye şamil taahhüdât icrasına mezundur.

MADDE 16 — Devlet demiryolları şebekeye mücavir şehir ve kasabalarla istasyonları arasında otobüs ve kamyon servisleri yapmağa mezundur.

H - CETVELİ

1932 malî senesi bütçe kanunu: No. 1978

MADDE 6 — Mudanya iskelesinin harb esnasında askerî demiryolları idaresince tevdiden inşa edilmiş olmasından mütehasıl hukuk ve menafi Mudanya belediyesine terkolunmuştur.

Devlet demiryollarına aid olup ta işbu iskeleden geçecek olan malzeme, mahrukut, alât ve edevattan belediyece resim alınmaz.

1934 malî senesi bütçe kanunu: No. 2478

MADDE 13 — Anadolu demiryolları idaresince Eskişehir ve Kütahya vilâyetleri çiftçilerine tevzi edilen tohumluk bedelinden idareye henüz borçlarını ödemeyenlerden yoksuzlukları mezkûr vilâyetlerce bildirileceklerin borç kayıtları terkin ve diğerlerinin takip ve tahsiline devam olunur.

sait ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 10 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanuna müzeyyel 25 haziran 1932 tarih ve 2030 numaralı kanunun 1 nci maddesi ile tayin edilen 45 günlük müddet Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresine munhasır olmak üzere 75 güne iblâğ edilmiştir.

MADDE 14 — Muayyen tarifeli ve

1935 malî senesi bütçe kanunu: No. 2740

MADDE 13 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresi, inşaat, balâst, travers, malzemei ferşiye, muharrık ve müteharrık edevat, kömür, kereste, demir köprüler ve aksamı ile, tahmil ve tahliye işleri için senesi bütçesindeki tahsisatın nisfını tecaviüz et-

memek şartile âti seneye şamil taahhüdât icrasına mezundur.

MADDE 16 — Devlet demiryolları şebekeye mücavir şehir ve kasabalarla istasyonları arasında otobüs ve kamyon servisleri yapmağa mezundur.

